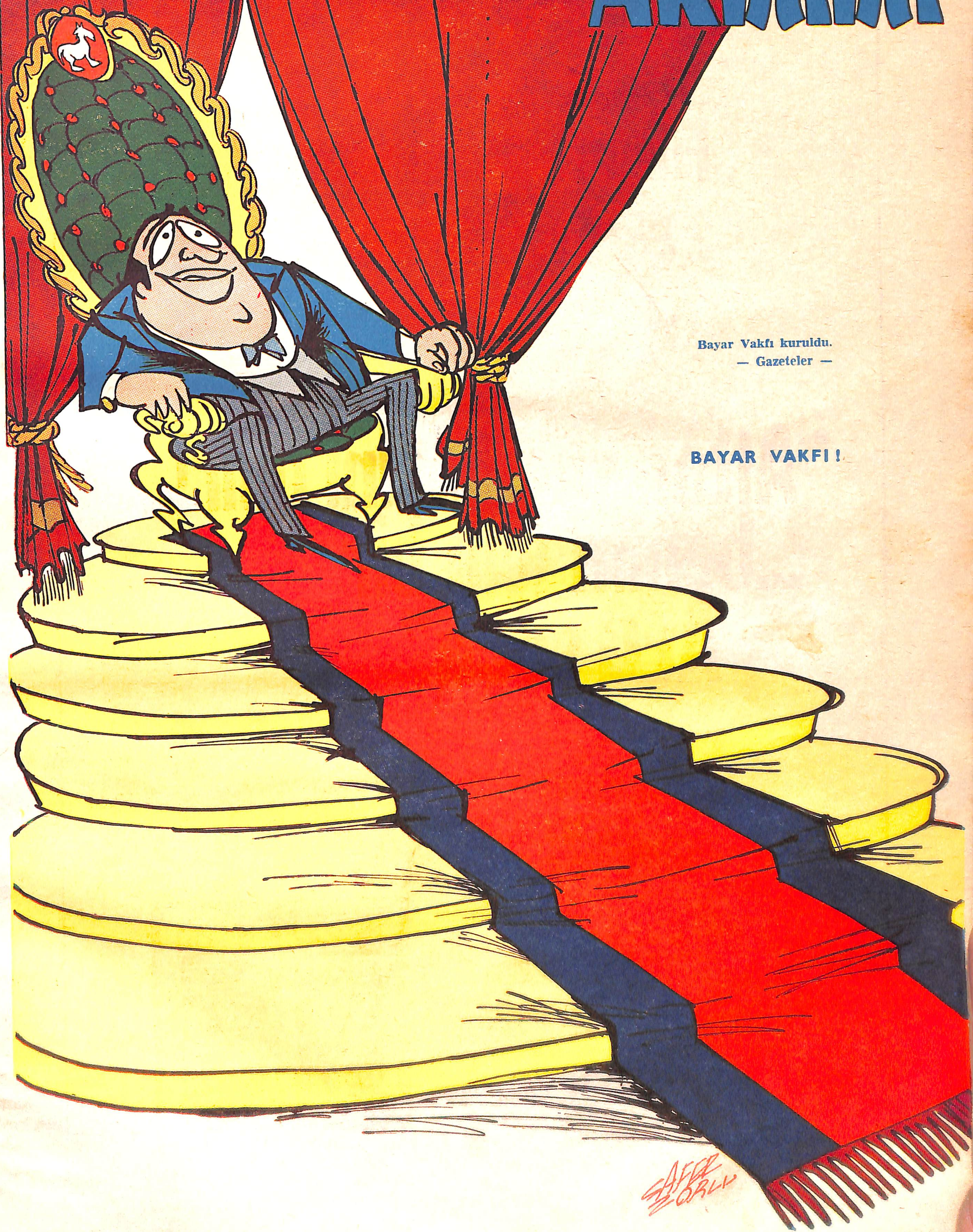
Akbaba

Bayar Vakfı kuruldu.
— Gazeteler —

BAYAR VAKFI!

Yıldızlar "Yıldızı" seçer...

Sahnelerimizin sempatik yıldızı

Füsun Erbulak diyor ki:

"Altan seçmesini bilir!.. ...benim için bir AEG seçti."

Her zaman söyledik:
Seçmesini bilenlerin evinde bir AEG vardır.

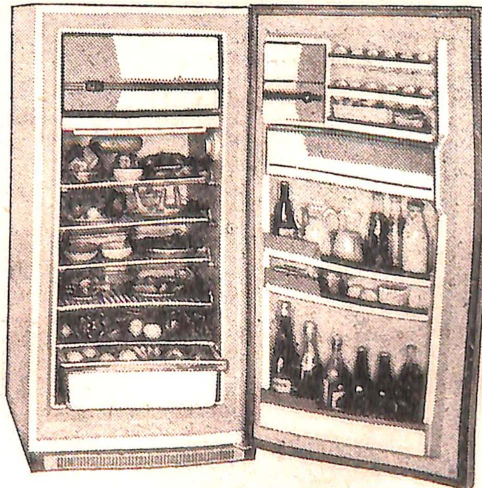
✱ Yiyecek ve içeceklerinizi tam kıvamında soğutan üstün soğutma sistemi AEG'dedir.

✱ Kolay temizlenen, koku yapmayan, pırıl pırıl, yekpare emaye AEG'dedir.

✱ Yaz sıcaklarına "bana mısın?" demeyen, yorulmak nedir bilmeyen motor AEG'dedir.

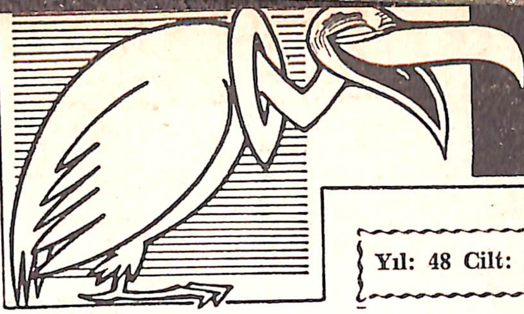
AEG ünlü yıldızlarımızın, büyük şöhretlerimizin seçtiği soğutucudur.

Siz de seçmesini bilin.
Siz de değerli sanatçı **Altan Erbulak** gibi yapın: Eşinize bir AEG alın.
Yerinize ve kesenize göre, boy boy, renk renk o güzelim soğutucular, AEG bayilerinde sizi bekliyor.
AEG ile nice nice mutlu yazlara...

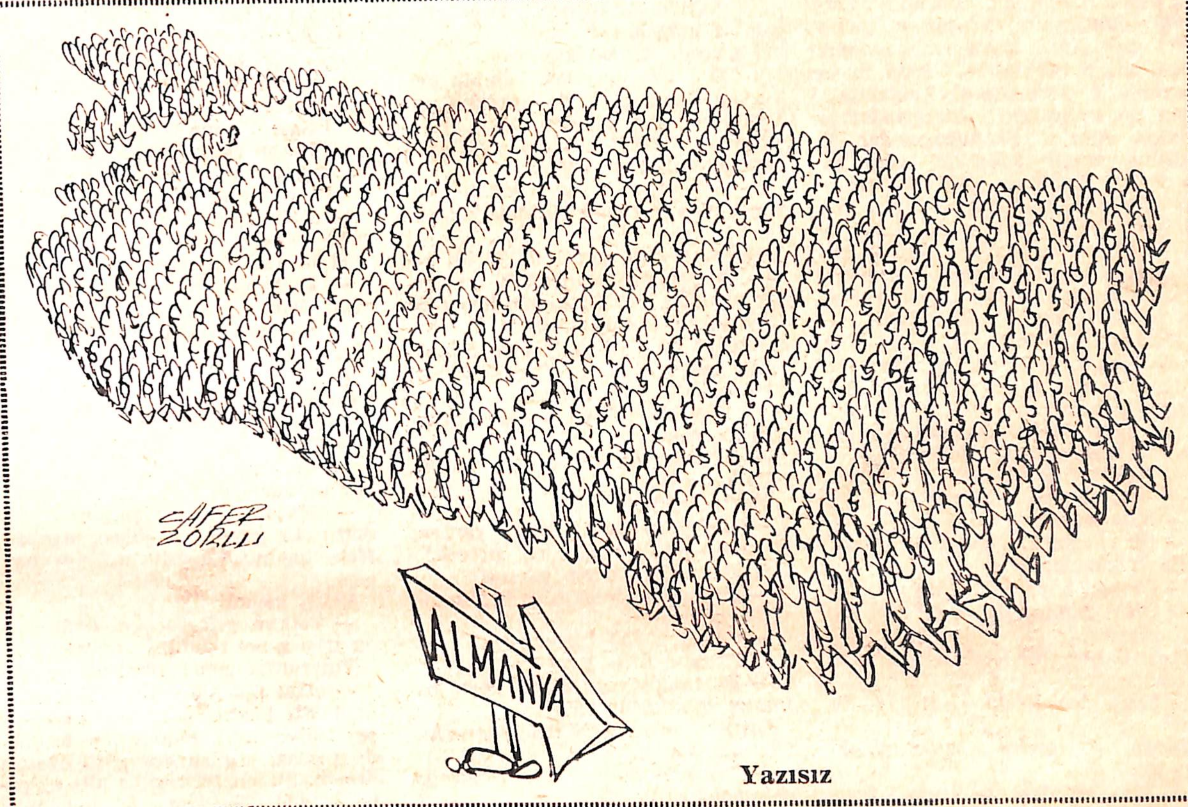

AEG yıldızların yıldızı

(Manajans : 3036 - 141

Yıl: 48 Cilt: 19 Sayı: 39 * Kurucusu: Yusuf Ziya ORTAÇ * 16 Eylûl 1970 * Fiyatı: 125 Krş.

Yazısız

OKULLAR AÇILDI

ESKİ kuşak, mahalle mektebine nasıl başladığını ballandıra ballandıra anlatır. Eski mektebin örümcek kafalı hoca efendisini ve çocuğu hocaya:

— Eti senin kemiği benim.. diye teslim eden zavallı velileri biliriz. Mahalle mektepleri karanlık bir çağdan Yirminci Yüzyılın ilk yıllarına devrolunmuştu. Dünyadan habersiz, bilgisiz, zavallı hocaların elinde helâk olurdu yavrular.

Cumhuriyet devrinin ilk heyecanlarında büyük bir eğitim seferberliğine girmiştik. Mahalle mekteplerini yıkıp çağdaş okulları kuracak; hurafeleri küçücük Türk vatandaşlarına aşılayan eğitimin köküne kibrit suyu ekecektik.

Bu yolda en büyük öğretmen Gazi Mustafa Kemal Paşa idi.

Elinde tebeşirle kara tahtanın başında yeni yazıyı tanıtıyordu halka.. O günlerde öğretmen, Atatürk'ün öğretmeni demekti. Atılgan ve ülkücü gençler yeni Türkiye devletinin yarınlarına hazırlıyorlardı çocuklarımızı... Onuncu yıl marşının bir mısraı, o heyecanı dile getirir:

«— On yılda onbeş milyon genç
yarattık her yaştan...»

O gün onbeş milyonduk.

Bugün otuzbeş milyonuz.

Ve ne yazık ki otuzbeş milyonun yirmi milyonu okuma-yazma bilmez.

Ve demek ki bugün okuma-yazma bilmeyenlerimizin sayısı, onuncu yıl Türkiye'sinin tüm nüfusundan daha fazladır.

İşte size politikacının meydan nutuklarını silip süpürecek bir kıyaslama... Okulların açıldığı şu haftada bu kıyaslamayı yapmak insana pek keyif vermese de, nerede bulunduğumuzu bilmek zorundayız. Mahalle mekteplerine veda ettiğimiz günlerden bu yana kırk yıl geçti; ama memleketin her yanında mahalle mekteplerine rahmet okutan hafız kursları çocuklarımızın kafasını hurafelerle ütülüyor. Onbeşbine yakın köyde hâlâ ilkokul yok.

Oysa okulsuzluğumuz öksüzlüğümüz demektir. Yirminci yüzyılda okul eğitiminden geçmeyen insana hiçbir kapı açık değildir. Bir kapı açıktır yalnız:

— Kölelik kapısı!

Gerçi içinde yaşadığımız yüzyılda kölelik yasaktır. Ama kâğıt üstündedir bu... Okumayan uluslar, okuyan ulusların egemenliği altında yaşamaktadırlar. Bir ulusun tüm kişileri okul eğitiminden geçmeden, çağdaş uygarlık düzeyine varılamaz. Otuzbeş milyonluk bir toplumda yirmi milyon alfabesiz bulunursa, varın siz o toplumun çağdaş uygarlığın neresinde bulunduğunu hesap edin.

Bu hafta okullar açılıyor.

Okul üniformalarını giymiş küçükler, bembeyaz yakalarıyla koşuşarak sınıflara dalacaklar. Yeni ders yılının taze heyecanı sonbaharın ılık günlerine karışacak... Artık okulların avluları boş değil. Önünden geçerken bir gürültü duyacaksınız. Bir ağacın dallarına konmuş kuş sürüsünün cıvıldaması kadar sevimli bir musikidir okuldan yükselen sesler.

Ama bu sesleri sevinçle dinlerken milyonlarca Türk çocuğunun okuldan yoksun bulunduğunu da sakın unutmayınız.

Köylümüzün çocukları için okumak bir imtiyazdır. Bugün ikibuçuk milyon köylü çocuğu okuldan mahrumdur. İlkokulu bitiren her 100 köylü çocuğundan ancak birisi orta öğrenime devam etmek şansını kazanmaktadır. Kitaptan deftere, okul önlüğünden kaleme kadar her şey o kadar pahalıdır ki mütevazı bir aile okul bulsa da çocuklarını okutmak için büyük fedakârlıklara katlanmak zorunda kalmaktadır. Hele devalüasyon yapıldıktan sonra başını alıp giden fiyatların ardından hangi dargelirli yetişebilecektir. Evin çocuğu ikide bir de:

— Baba, kitap isterim..

— Baba, silgi isterim..

— Baba, elişi kâğıdı isterim..

— Baba, kundura isterim.. diye dikilirse, nereden nasıl para bulunacak da öğrenime devam edilecek?

Bu ortamda:

— Oğlum, oku!.. diye çocuğu zorlamadan önce, defteri ve kalemi aile reisinin eline alması gerek... Maaş bir kenara yazılır; toplama, çıkarma, çarpma, bölme üstüne mükemmel bir öğrenci gibi hesap yapıldıktan sonra, eğer ucu ucuna geliyorsa:

— Haydi okula..

Eğer bütçe açık veriyorsa:

— Haydi işe!..

Evet, Türkiye'de çoğu çocuk okumuyor ama, çalışıyor. Uygar uluslarda geçmiş yüzyıllarda görülen çocuk işçiler tümen tümen... Araba vapuru iskelesinde çiklet satmaktan kundura boyacılığına kadar her meslekte çalışan çocukları her gün görürken:

— Okullar açıldı.. demeye insanın dili varmıyor.

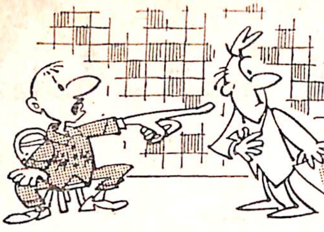
Ama dilimiz varmasa da biz gene yeni ders yılının kutlu ve mutlu olmasını alelusul dileyelim. İnşallah bir gün olur, istidadına göre tüm çocuklar okul bulur da asıl mutlu ve kutlu öğrenim yılı işte o bayramda kutlanır.

AKBABA

— Defter, kalemden çanta ve önlük kumaşına kadar hepsi zam aldı. —

— «Oku da, adam ol!..»

KAPICIDAN AL HABERİ

MUZAFFER İZGÜ

NEDEN bilmem, kimi insan karşısındakinin kravatına dikkat eder, kimi insan ayakkabısına, kimi insan mimiklere, kimi insan burunlara, kimi insan kulaklara... Ben de insanların konuşmalarına dikkat ederim. Konuşmasından, o insanın nereli olduğunu bulup çıkarmaya bayılırım. Biri, «nöryon» mu dedi, bilin ki Kayseri'lidir, biri «gidek» mi dedi, bilin ki Adana'lıdır, «geliyam» mı dedi, bilin ki Diyarbakır'lı, şoför yerine «şifer» mi dedi, vatandaş Hatay'lı, var yerine va mı dedi, bilin ki Isparta'lı...

Benim, o Bakanlıkla hiç işim eksik olmaz. Yıllardır aşındırır dururum oranın merdivenlerini. Bilmem, bundan kaç yıl önceydi gittim o Bakanlığa. Daha kapıdan, kapıcının biri yapıştı koluma:

— Nerye gidyon? dedi.

— Hiç, dedim, işim var.

— Kimi görecen?

— Şu iş için kim gerekliyse, onu.

Baktı kâğıda:

— Cumali beye get, dedi.

— Olur, dedim, gittim Cumali beyin odasına.

Cumali bey, bir yere telefon ediyordu:

— Deme lan Allahına gurban, diye.

Sonra, telefonun içine düşecekmiş gibi:

— Aboooov! diye bağırıyor. Peki lan peki, diyordu, gaçıyor muyuk yâni biz?

Neden sonra beni gördü:

— Ne isdiyon gardaş? dedi.

Kâğıdı uzattım, baktı:

— Şu garşıki odada genel müdüı mâvini var, onun yanına get, dedi.

Genel müdür muavininin yanına gittim. O da birisine lâf anlatıyordu:

— O olmuşsa n'apak yâni? diyordu.

Öteki adam:

— Beyefendi, diyordu, ama ortada bir gerçek var.

Muavinin kafası kızıverdi:

— Baa bak arkadaş, habibin gelse yapmam ben bu işi, annadın mı? dedi, çıktı işin içinden.

Adam, süklüm püklüm çıktı dışarıya. Ben uzattım kâğıdı:

— Lan be, dedi kendi kendine, adamı Hayte emmiye dönderecekler be!

Sonra o gün, genel müdürün yanına çıktım, odaları gezdim, memurlar gördüm, mübareklerin hepsi de aynı ağızla konuşuyorlardı.

Aradan dört yıl geçti, aynı Bakanlıkta tekrar işim... Yine kâğıtlar, yine o kapı, yine kapıcı.

— Hay, dedi kapıcı, kimi soraysun araysun?

— Bilmem ki, şu iş için, dedim, kâğıdı uzattım.

Baktı, baktı:

— Gideysun Temel beyin yanina, diyeysun daa bu işi kim görecek?

Gittim Temel beyin yanına.

— Pakayum, dedi. Aldı kâğıdı, evirdi, çevirdi:

— Göresun daa İdiris beyu.

— Kimdir İdris bey?

— Ha tanimaysun İdiris beyu, ha umum müdürdür daa.

Gittim genel müdürün kapısına. Oradaki kapıcı:

— Babayın evudur da, randesüz celeysun? dedi.

— Aman, dedim.

Neyse, bir saat sonra genel müdürün odasına girdim. Müdür:

— Ha pakayum sen ne isteysun? dedi.

Kâğıdı uzattım. Okudu:

— Ha bu senin iş, meselâ deduk olmuş, dedi. Şimdi sen cideysun, bir ay sonra celeysun...

Gittim bir ay sonra. Kapı aynı kapı ama, kapıcı değişmiş:

— Ne deedin va? dedi kapıcı.

— Hiç, dedim, şu iş için.

Baktı kâğıda:

— Bu işle size çok golee gelipbatı amma, iş bildiğin gibi dee, dedi. Neyse, sen bi Halimbaam beyi görügörüvee...

— Neresi onun odası?

— Na şu gaaşı gaaşı. Duu ben seni eperiverin...

Götürdü beni odaya:

— Halimbaam bey, dedi, bu adam seni göömek isdiyo.

Halil İbrahim bey:

— İş yapıpbatırım, görmüyor musun? dedi.

— Efendim, dedim, şu bizim iş.

Aldı kâğıdı, baktı:

— Üsen beye gidive, dedi, Üsen beye.

— Kim o Hüseyin bey?

— Genel müdü mâvini.

Gittim genel müdür muavinine. Bir arkadaşıyla konuşuyordu:

— Maşalla bu yıl payamla (badem) çok güzee çok güzee, diyordu. Hele bizim raametli bubanın baaçesi...

Baktı kâğıda:

— Yetkim yok gaççım, dedi. Sen en iyisi genel müdüre varıvee.

Varıverdik genel müdüre. Okudu:

— Oluu mu hiç gaççım oluu mu? dedi. Siz bizden olu oluveemeyecek şey isdiyosunuz. Bakan bey de buuda yoklaa, görüşüverii görüşüveriin desem. Siz en iyisi şööle altı ay sona bi geli geliveriin.

Altı ay sonra gittim. Bu kez, kapıcı yüzünden kan damlayan biri:

— Kimi arisen? dedi.

— Hiç, dedim, Halil İbrahim beyi.

— Kimdir ki o herif?

— Burada memurdu canım.

— Burda öyle mamur mumur yoh. Sen en eyisi gedesen Şehmuz bege, diyesen nah, hal kifayat böyle böyle, ağnadasan ona. Nah şo garşıki gappi.

Gittim Şehmus beyin yanına.

— Vallah billâh bu iş olmaz, dedi. Sen en eyisi varasan Cemil begin yanina. Müdür mavınıdır.

Gittim Cemil beyin yanına. Okudu kâğıdı:

— Ha bizim gappi vardır, dedi.

— Var, dedim.

— Bitişikde de vardir kappi?

— Vardır.

— Hah işde, varasan Abdo begin yanina, şey pardun, Abdullah begin yanina. Diyesen ki umum müdürüm, benim mesele bu, bi eyicene ağnadasan ona.

Sağolsun Abdo bey, pardon Abdullah bey, bekletmedi beni, aldı odasına. Okudu, okudu:

— Sen bahan beye çıkasan ki, o dinneye seni, dedi.

— Bakana?

— Evet... Ama o da yoh ki, tetkikat gezisine çıkmışdir.

Aradan aylar geçti, yıllar geçti. Çok gittim geldim o Bakanlığa. Nedense, hep yüzler değişti, şiveler değişti. En son gittiğimde, kapıcı:

— N'örecen müdür mavinini? deyince, kapıcıya:

— Sen Kayseri'lisin galiba? dedim.

— Heye, dedi.

— Memurlar da?

— Heye...

— Müdür muavinleri de...

— Heye...

Sırıttı:

— Sen n'öruyon ki, Bahan da Gayserili, Bahan da, dedi... Yoğusam sen de mi Gayseri'lisin?

— He, dedim, he...

— De vir kagıdını baa, ben görem senin işiyi. Deyem ki Abuzar bege, ha bu bizim hamişeri deyem...

Aldı gitti kâğıdı elimden...

Sonra, gözüm hemen kapının yanındaki Bakanlar listesine ilişti. Şu tarihten şu tarihe, Bakan şu, memleketi Adana. Şu tarihten şu tarihe Bakan şu, memleketi Trabzon. Memleketi Denizli, memleketi Diyarbakır, memleketi Kayseri...

Ve kendi kendime dedim ki:

«Oğlum Kadri, dedim, bir Bakanlıkta şivenin değiştiği gün, bil ki Bakan da değişmiştir.»

Muzaffer İZGÜ

Yiyecek fiyatları durmadan artıyor. — Gazeteler —

«Tencere dibin kara!..»

Dertleşme

AKBABAM seninle edelim seyran,
Görelim ahvali gidişat nedir.
Değişen bir şey yok yine o devran,
Dervişi hu çeker aynı tekkedir...

AKBABAM bunca yıl boş kovan gibi,
Balından almadı arı nasibi,
O yaptı başkası çıktı sahibi;
Bu halin nedeni acaba nedir?..

AKBABAM bilinir yaraya merhem,
Tez günde kapatır cümlesini hem,
İşine gelmeyen elbet der: — Bilmem;
Bilinir kan emen koca kenedir...

AKBABAM yanlıştan geri dönülür,
Yanlışını bilen kişi övülür,
Yanlışta direnen sonra dövünür;
Ne çare gün artık dönmüş gecedir...

AKBABAM yürüyor durmadan zaman,
Tekâmül etmede zamanla insan,
Usandık hep safta geri durmadan;
Devrimler olalı nice senedir...

AKBABAM mesele bitmiş değildir,
Gelecek günleri görmek gerekir,
Her devri kovalar yeni bir devir;
Mesele o devre yön vermededir...

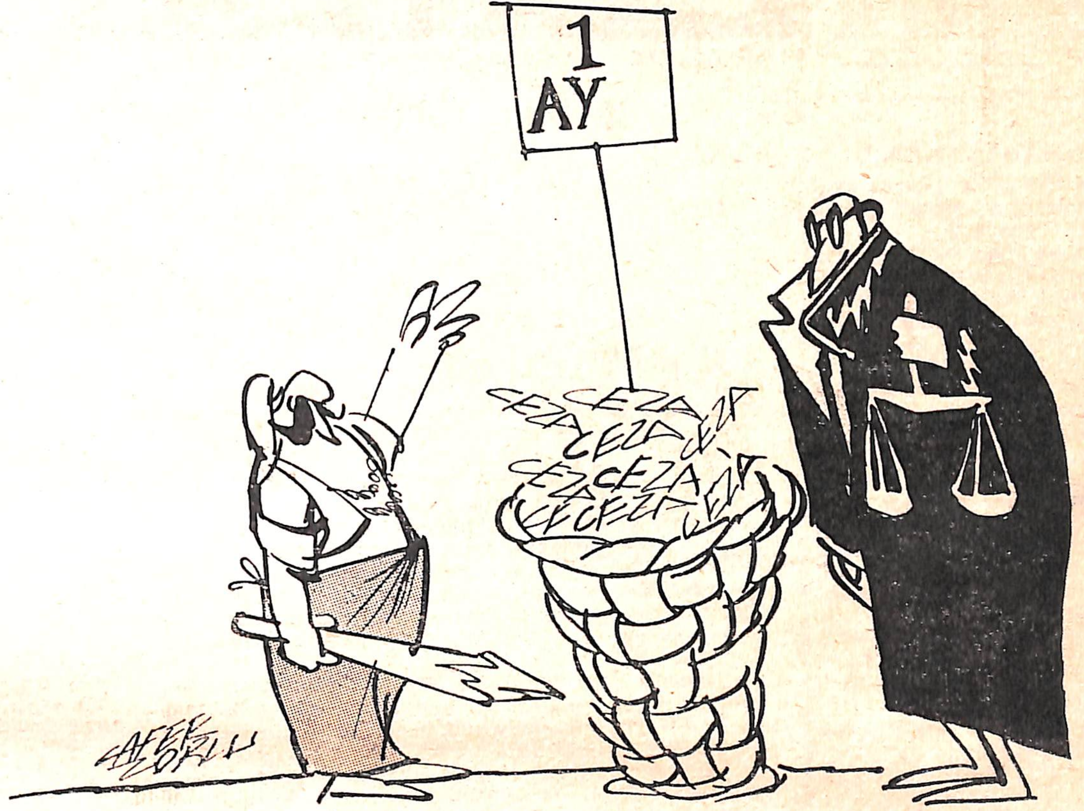
Samim AGAR

YELPAZE

REFİK ERDURAN

ÂFİYETLE...

Fahiş fiyatla mal satan esnafa bir ay ceza verilecek. — Gazeteler —

— Biraz tenzilât yapamaz mısın?..

TÜRKİYE'DEKİ cinayet, yaralama, toplu çarpışma falan gibi sporlarla ilgili son istatistikleri gördünüz mü?

Görmedinizse görmeyin, daha iyi. Ben de şimdi burada size bir sürü kanlı rakam tekrarlayıp midenizi kaldıracak değilim.

Hem nasıl olsa gazete okumuyor, radyo dinlemiyor musunuz? Teke tek ya da topluca biribirimize saldırmamızın, bıkıp usanmadan boğuşmamızın sonuçları her gün gözler önüne sergilenmiyor mu? Deli pösteki sayar gibi hesap tutmak neden gereksin?

Zaten çoğu kere istatistikler insanın bildiklerini bir de sayıyla doğrulamaktan başka bir şeye yaramaz ki.

Şu kadarını söyleyeyim, yeter: Biribirimizin canını almak, gözünü oymak, kanını dökmek konusunda dünya şampiyonu değilsek de evelallah başa güreşmekteyiz.

Bu çeşit istetistiklerin yanısıra, zaman zaman insanın gözünü açan bilgiler yayınlandığı da oluyor. Geçenlerde açıklanan bir rapor o çeşit bilgilerle dolu.

«Dünya açlık coğrafyası» diye bir şey varmış. Hangi ülkelerde, hangi toplulukların, ne kadar açlık çektiklerinin haritası çıkarılmış.

Bu haritaya göre Türkiye'de pek açlık çekilmiyor. Yurtdaşlarımız yılda adam başına ortalama üç çuval buğday, 53 kilo patates, 15 buçuk kilo kuru soğan gibi şeylerle aşağı yukarı yeterli kalori alıyorlar.

Gelgelelim kaloriden kaloriye fark var. Ne türlü kalori bizim ortalama vatandaşın aldığı? Proteini ve çeşiti bol, yâni hem besleyici, hem de lezzet değişikliği sağlayıcı kaloriler mi?

O soruların da cevabı var raporda.

Protein bakımından fos bizim ortalama kaloriler. Yurdumuzda adam başına yılda topu topu 52 yumurta ve 5 kilodan biraz fazla et yeniyor.

(Unutmayın, bunlar ortalama rakamlar olduğuna göre, bu sayıların tutturulması için eğer bir kişi yılda diyelim 41 kilo et yemişse dokuz kişi de sadece birer kilo et yemişler demektir.)

Lezzet değişikliği konusuna gelince... Bunu pek önemli saymıyorsunuz belki? Ama değil yıllarca, değil aylarca, hattâ değil haftalarca, birkaç gün üstüste yalnız ekmek, tarhana, kuru soğan gibi şeylerle karın doyurmayı denediğiniz oldu mu? İnsan tarhanadan da, soğandan da, karnından da nefret eder!

Peki, bizim ortalama yurtdaşın sofrasına azıcık çeşni katacak ne var? Lüks (yâni sırf beslenmek için değil de, keyif için yenen) şeylerden hangilerinin yüzünü görür?

İstakozdan, havyardan, kuşkonmazdan söz etmiyorum. Meyveden ne haber? Söz gelimi, hiç mandalina yahut şeftali yer mi bu adam? Muz nedir, bilir mi?

İşte rakamlar:

Türkiye'de her yıl adam başına 19 mandalina, 3 şeftali, tam 20 gram da muz düşüyor.

Eh, yılda adam başına ortalama 19 mandalina pek fena sayılmaz. Kimi vatandaşın birkaç yüz tane yediğini hesaplasak bile yoksullardan da çoğuna her yıl hiç değilse bir iki mandalina düştüğü anlaşılır.

Ama üç şeftali? Bunun anlamı nüfusumuzun yüzde doksanının aşağı yukarı sıfır şeftali yediğidir.

Hele yirmi gram muz? O kadar muz, sadece muz ucudur. Otuzbeş milyonluk bir kütleye o kadarcık bir ortalamanın düşmesi ise yurdumuzda otuzdört milyondan fazla insanın muza rüyada rastlasa korkacak kadar yabancı olduğunu gösterir.

Ortalama besin durumumuzun sağlık ve çeşit bakımından yetersizliğine canınız sıkıldıysa bir rapordan daha söz edeyim de keyfiniz geri gelsin.

Garn ve Block adlarında iki ünlü antropolog geçenlerde bir ortak inceleme yayınladılar. «Beslenmede yamyamlığın rolü» konulu uzun araştırmaları sonucunda şunları öğrenmişler:

Ustaca kesilirse elli kiloluk bir insandan otuz kilo kadar et çıkıyormuş.

Otuz kilo et dörtbuçuk kilo protein demekmiş.

Gereğince beslenmek için bir insanın kendi ağırlığının her kilosuna karşılık günde bir gram proteine ihtiyacı varmış.

Bu hesapça bir insandan çıkan protein aşağı yukarı altmış kişinin günlük ihtiyacını karşılıyormuş. Yâni yalnız insan yiyerek beslenmek pek kolay değilmiş ama, eğer tahıl gibi başka kaynaklardan yeterince kalori alınıyorsa bu yoldan hem protein ihtiyacını karşılamak, hem de beslenmeye çeşni katmak mümkünmüş...

Bilmem bunları okuyunca benim düşündüğüm sizin de aklınıza geldi mi?

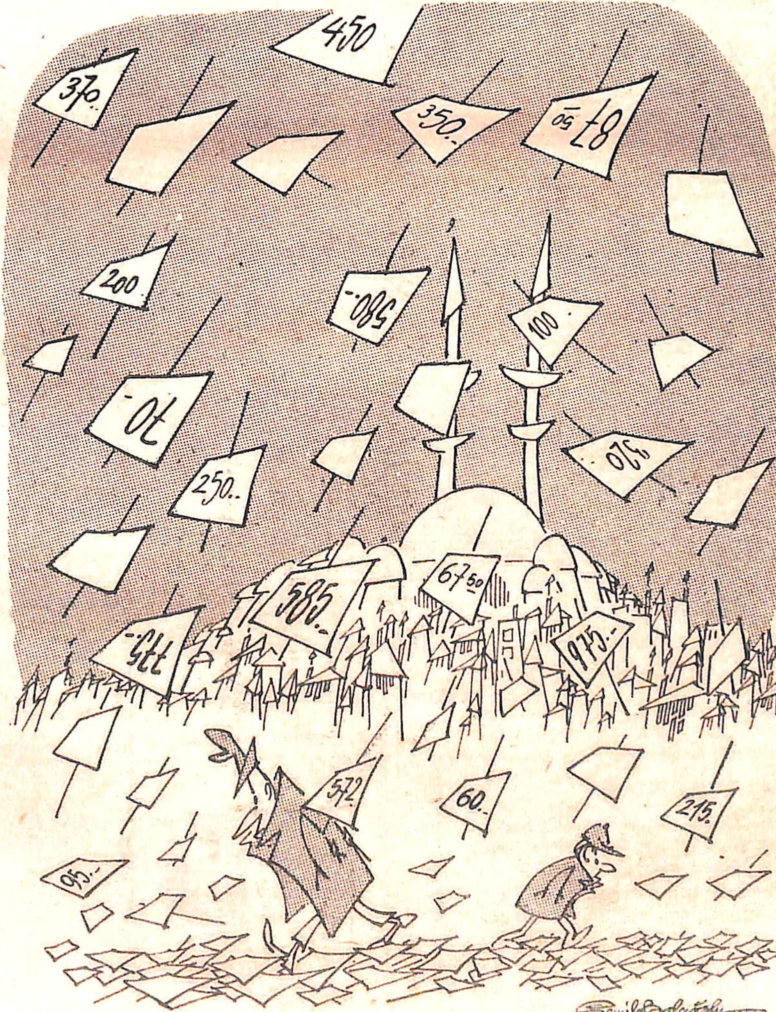
Biz zaten her gün biribirini yiyen insanlarız. Altmışımız bir araya gelip kızıştı mı ellidokuzu birine değil, otuzu öteki otuzuna çullanır sırasında.

Nasıl olsa böyle davranıyoruz. Acaba hıncımızı aldıktan sonra biribirimizi büsbütün ziyan etmesek de... Yâni şu biribirini yeme deyimini sırf lâfta bırakmasak da...

Ne dersiniz?

Refik ERDURAN

— Zamlı kış geliyor. —

KARA KIŞ!

Başkent

HAFTALIK MİZAHÎ GÜDÜMSÜZ GAZETE

Hazırlayanlar:
ALİ ÖRSAN ÖYMEN
ALİ ÖZOĞUZ

BAŞYAZI

BAKAN BAKANA

BAŞKENT'in bu haftaki sayısını hazırlarken oldukça güçlük çektik... Sebep mi?

Başbakan Süleyman Demirel'in son genelgesi... Bütün devlet daireleri ve devletle ilişiği bulunan resmî kuruluşlara gönderilen bu genelge, Başbakan ve Bakanların dışındaki devlet yetkililerinin ve memurların basın mensuplarına bilgi vermelerini yasaklıyor.

Kaç gündür Başkentteki basın mensuplarının başı dertte...

Kolera tehlikesi dediler, milleti aşı kuyruğuna dizdiler:

— Şu kolera nedir, ne mene bir hastalıktır? diye bir sağlık görevlisine, bir hastane başhekimine soru soruyorsunuz, aldığınız cevap şu:

— Kusura bakmayın, Başbakanlığın sıkı emri var, basın mensuplarıyla konuşmaya ancak Bakan bey yetkili!

Bir semtte sular kesilir, gazeteci açar telefonu:

— Alo, Sular İdaresi mi? Acaba...

— Valla kardeşim, basına ancak Bakan bey bilgi veriyor.

Eğer gazeteciyseniz ve hava yollarında uçak tarifesini bile soracak olsanız, «Bakan beye» havale ediliyorsunuz.

Sözün kısası, Başbakanın son genelgesi —her ne konuda olursa olsun— kamu oyuna bilgi verme, söz söyleme yetkisini bir Başbakanla yirmiüç adet Bakanın tekeline bırakıyor.

Diyeceksiniz ki:

— Daha ne istiyorsunuz be birader? Bir Bakanla konuşabilmek için günlerce, haftalarca sıra bekleyenler var...

İyi ama bizim derdimiz o değil ki... Örneğin bir yazının tek bir cümlesi için trafik müdürlüğünden bir bilgiye ihtiyacımız var: Ankara'da kaç trafik aracı olduğunu soracağım... Cevap:

— İçişleri Bakanı karışıyor!

— Pekiyi, İçişleri Bakanı nerede?

— Geziye çıktı!

— Ulaştırma Bakanı?

— O da incelemede.

— Başbakan?

— Yurt dışında!

— Siz orada necisiniz?

— Bakana sorun!

Ve Bakanlar inceleme gezisinde, Başbakan da yurt dışında olduğu için örneğin suların ne zaman akacağı, uçağın ne zaman kalkacağı konusunda kamu oyu habersiz kalıyor!..

Bakanların neye baktıkları sorusuna öteden beri bir cevap bulamazdık.. mübarekler bakmadıkları gibi bıkmıyorlar da... milleте eziyet çektirmekten! ★

50 TÜRK KÜÇÜĞÜ

Bu yazı dizimizde büyüklerimizin küçüklük anıları, çeşitli biyografların eserlerine dayanılarak anlatılacaktır. Önce yaşça ve başça en büyükten başlıyoruz:

— 1 —

İSMET İNÖNÜ (1884 — ?)

1884 yılının bir çarşamba günü İzmir'in İngiliz Yokuşu denilen ve bugün 842 numaralı sokak olarak tanınan sokakta, mütevazı, basit, ahşap bir kira evinin küçük bir odasında bir çocuk dünyaya geldi. Bitlis'in Kürümoğlu eşrafından Hacı Fettah oğlu Reşit bey, baba olmanın, —hem de bir erkek evlâda sahip olmanın— sevinci içinde yatağının başucundaki Kur'an-ı Kerîm'i aldı ve arka sayfadaki boş bir köşeye bu mutlu günü kaydetti: 24 Eylûl 1884.

Dışarıda haşin bir imbat esiyordu. Hacı Fettah oğlu Reşit bey, kundaklanarak kucağına verilen küçücük bebeğin kulağına eğildi ve iki kelime fısıldadı: Mustafa İsmet!

Mustafa İsmet bu fısıltıya sert bir feryatla cevap verdi. Fakat bu feryadın, her doğan çocuğun dünyaya geliş haberini müjdeleyen ağlamadan da öte bir anlam taşıdığını o anda pek az kimse farkedebilmişti. Mustafa İsmet'in bu anlamlı feryadının ardında, ömür boyu sürecek olan bir mücadelenin, bir muhalefetin ilk işareti yatıyordu. Fakat bu muhalefet katiyen babası Reşit bey'e karşı değildi. Nitekim Mustafa İsmet, Osmanlı terbiyesi görmüş her erkek çocuk gibi babaya hürmet ve saygıda asla kusur etmiyecekti. Bunu daha sonraları Akis dergisindeki anılarında şu cümle ile ifade eder: «Kolordu Kumandanı olduğum zaman bile babamın yanında sigara içmezdim.» (Bak: Akis 1959 Şubat — Mart)

24 Eylûl 1884 çarşamba günü İzmir'de doğan küçük İsmet böylece küçük bir memur ailesinin hayatına karışıyordu. (Bu, sonraları daha büyük bir ailenin siyasi hayatına karışmanın ilk adımı olacaktı.)

Mustafa İsmet'in babası Reşit bey, bir Osmanlı memuru olduğu için ve o zamanki memurların kaderi de tıpkı bugünkü gibi dama taşı örneğine göre çizildiği için, daha doğumunun 40'ıncı gününde İzmir'den Foça'ya bir yolculuk başladı... Bir süre Foça Mustantikliği ve mukavelât muharrirliğinde görev alan Reşit bey daha sonra yine İzmir'e atandı. O sırada Mustafa İsmet dört yaşına yeni basmıştı ve mahalle çocuklarıyla askerlik oyunlarına, mızıka, boru seslerine, resmi geçitlere merak sarmıştı. Zaten o devirde babaları subay ya da memur olan her Osmanlı çocuğunun tek oyunu askercilikti. Çünkü —Şevket S. Aydemir'in de yazdığı gibi— Osmanlı Devleti kendi tebası olan Türklerden yalnız vergi ve asker isterdi. (Devr-i Süleyman'da bu isteklere bir hayli yenisi eklenmiştir. Örneğin: Sabır!)

Yıl 1890, vakit, yarı güneşli bir sonbahar akşamıdır. Sivas'a atanan Reşit bey, sokak üstündeki selâmlık odasında bir misafir ağırlamaktadır: Şıpka müdafii Hulûsi Paşa!

Hulûsi Paşa, kapının önünden geçmekte olan küçük İsmet'i odaya çağırır ve şefkatle sorar:

— Senin adın ne bakayım?

— İsmet.

— Kaç yaşındasın?

— Altı...

— Büyüdüğün zaman ne olacaksın?

— Asker.

Şıpka Müdafii Hulûsi Paşa bu cevaba pek sevinir ve bir dahaki gelişinde küçük İsmet'e bir çift çizme getirir.

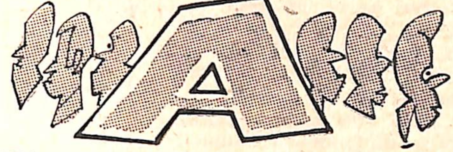
İşte, ilk kez altı yaşında ayağına geçirdiği çizme, İsmet İnönü'nün hayatında daima önemli bir rol oynamıştır.

Savaş yıllarında, Demokrasi devrinin buhranlı dönemlerinde ve hattâ CHP. Kurultaylarının karışık anlarında dahi, İnönü'nün sık sık kullandığı bir cümleden bahsedilir:

— Mevhibeee, çizmelerimi getir!

(Devamı var)

POLİTİKA GÖZLÜĞÜYLE POLİTİKA SÖZLÜĞÜ

ABA: Milletvekillerinin dönem başında Terzi Niyazi'ye giderek 28 taksitle diktirdikleri yünlü kumaştan mâmul palto. (Bir abam var atarım, nerede olsa yatarım.)

ABANMAK: Eğilerek bir şeyin üzerine kapanmak; ay başında yolluk ve maaş alırken tekrarlanan işlem.

ABANDIRMAK: Abanmayı başkasına yaptırmak; yolluk ve maaşları bono halinde kırdırmak.

ABI HAYAT: İçene sonsuz hayat sağladığı efsanelerde söylenen su; tabiî senatörlük.

ACAİBAT: Normale aykırı gelen, yadırganan mahlûkları inceleyen ilim.

ACIKLI HABER: Bir kanunun Anayasa Mahkemesinden dönüşü.

AÇIK: Kapalı olmayan yer; Bütçe.

AÇIK OTURUM: Siyasî parti temsilcilerinin yeni bir yasa, ya da olay hakkındaki görüşlerini radyo mikrofonu çevresinde oturarak açıklladıkları oturum.

ADA: Her yanı su ile çevrilmiş kara parçası; parlâmenterlerin Meclis tatile girince dinlenmeye gittikleri yer.

ADALET: Herkesin kanunca tanınmış olan hakkını vermek.

ADALET PARTİSİ: Yukarıdakinin tersi.

A.P.: Bir Amerikan haber ajansı (Associated Press).

ADAM: Lâzım olup bir türlü bulunmayan.

ADAM ADAMA: Basketbol, futbol ve Meclis kavgalarında bir nevi markaj sistemi.

ADAM OTU: Patlıcangillerden, geniş yapraklı, fena kokulu bir bitki olup kökü insan şeklini andırdığı için kendisinde birtakım garip nitelikler bulunan (Mandragora officinarum).

ADAM SENDECİLİK: Ulusal nitelik.

ADEMİ RİAYET: Grup kararlarına rağmen kırmızı oy verme işlemi.

ADEMİ İKTİDAR: İktidarın genel belirtileri.

ADEMİ TECAVÜZ: İktidar ve muhalefet arasında bahar havası.

ADAY: Dört yılda bir ava çıkan ve kampanya boyunca avlanarak kendini avutan ve çoğu kez kendi avlanan oy avcısı.

Evet, biz de dağıtıyoruz

ÇAY KUPONU

ÇAY KUPONU

Çay taban fiyatlarının düşük tutulması üzerine Rize bölgesinde dört yaprak yerine beş yapraklı çayların da —bundan önceki yılların aksine— Tekel tarafından satın alınması yüzünden, piyasadaki çayların tadı bir hayli bozulmuş bulunuyor. Tadı bozulmamış çay içmek istiyorsanız bu kuponlardan onbeş adet biriktiriniz. Eğer hâlâ çayınızın tadı düzelmemişse, o zaman kabahat sizde değil, çaydanlığınızdadır.

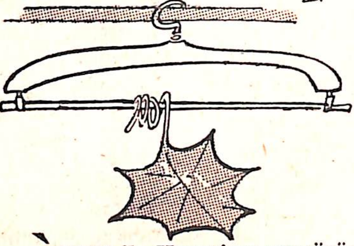
AY KUPONU

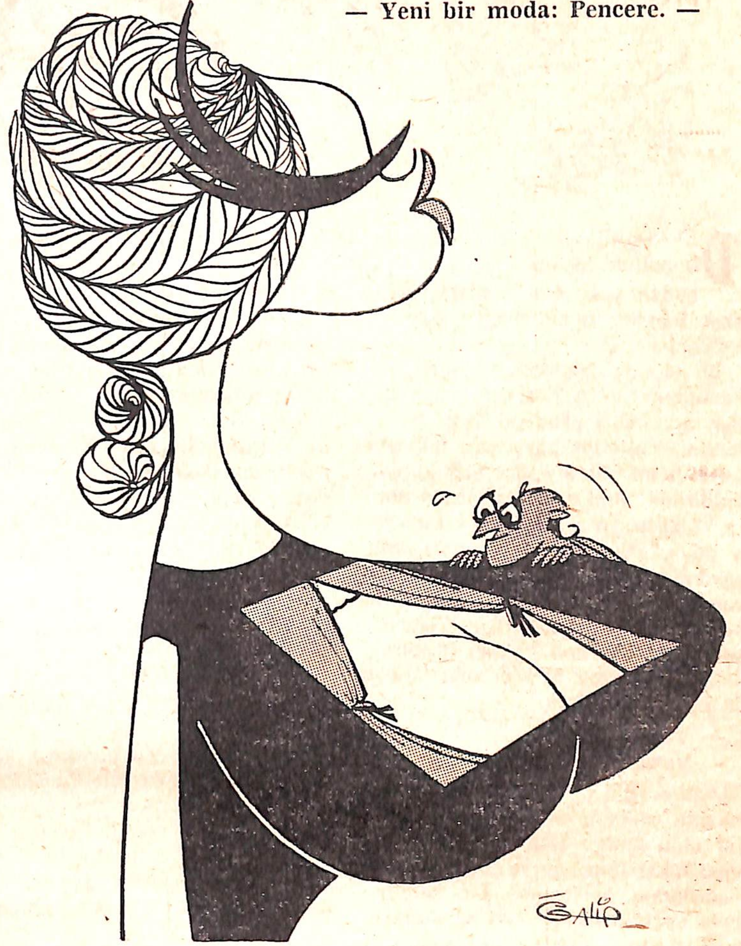
AY KUPONU

Eğer Personel Kanunu yılbaşına kadar çıkar ve sizler de sayın milletvekillerimiz gibi zamlı tarifeden maaş alabilirseniz, Yeşilköy Hava Alanından haftanın her cuma günü Ay'a dolmuş seferleri yapılacaktır. Bu dolmuş seferlerine sadece İş ve İşçi Bulma Kurumundan Ay'da oturma ve çalışma izni alarak pasaportlarına özel birer damga vurduranlarla yukarıdaki kuponlardan 726'şar adet biriktirenler katılabilecektir. Ay kuponlarını biriktirmekte acele ediniz.

Gardrop açısından insanlık tarihi

Sulhi Dölek

— Yeni bir moda: Pencere. —

RÖNTGENCİ!

ÂDEM ile Havva'nın yeryüzünün en tatlı günahını işledikten sonra kapıldıkları ayıp duygusu yüzünden asma yaprağıyla başlattıkları örtünme, bugüne dek türlü biçimlerde süregelmiş. İnsanoğlu bazan az, bazan çok, bazan utancından, bazan soğuk yüzünden bir şeyler giymiş... Bazı şanslı ev köpeklerini, insan kılığındaki hayvanları falan bir yana bırakır ve de bazı şanssız hayvanlara zorla kabul ettirilen eyer, semer, palan, boyunduruk gibi nesneleri giyecek saymazsanız «giyinme», insanları hayvanlardan ayıran bir özellik olarak ortaya çıkar.

Henüz dokuma sanatı yokken, hayvan postlarından yararlanılırmış. Bu giyecek türü şüphesiz bugünkülerden daha kullanışlıydı. Tutukluk yapacak fermuarların, çözülmesi gereken düğmelerin olmayışı, soyma ve soyunma işlemlerinin uzamasını önlüyordu. Zaten o zamanlar yeryüzünde bir avuç insan vardı. İnsanoğlu kâinata hâkim olacak bir uygarlık kurabilmek için çoğalmak zorundaydı. Doğum kontrol haplarının bulunmayışı yanında giyimdeki basitlik de bu amaca yardımcı oldu.

Giyinme kimi zaman yılların akışına paralel olarak, kimi zaman da ters yönde bir gelişme göstermiş. Söz gelimi onaltıncı yüzyıla kadar kapandıkça kapanmış kadınlar. Öyle ki o sıralar çocuklar kadınların iki bacaklı olduklarını bile bilmezlermiş.

Gün olmuş, kadın gövdelerinde örtülecek yer kalmamış. Dokuma tezgâhının sonuna ulaşan mekik ne yapar? Geriye döner... Yenilik arayan Havva kızları açılmaya başlamışlar kapatacak yer kalmayınca. Bu takdire değer davranış göğüslerden başlamış. «Dekolte» adı altında yirminci yüzyıl başlarına kadar bütün çılgınlığıyla sürmüş. Gün olmuş yaka açıklığı önde göbeğin altına, arkada kuyruk sokumuna kadar inmiş. (Pencere modasına çılgınlık diyenlerin kulakları çınlasın! Balkon kapısından ne haber?)

Dekolte ilgi çekiciliğini yitirince, etekler yerden yükselmeye başladı. Önce ayak bilekleri utangaç bir edayla arzı endam ettiler. Sonra bir tırmanma hareketidir başladı. Diz boyu, önemli bir aşamaydı etekler için.

— Dizin üstüne çıkacak mı, çıkmayacak mı?

— Bundan daha kısası çılgınlık olur canım!

Bir yanda tartışmalar uzadı, öte yanda etekler kısaldı. Sonunda da anlı şanlı mini etek çağı başladı. Artık etek boyu dizden yukarı değil de belden aşağı ölçülüyor, söyleniyor.

Batının giyimde ric'at ettiği yıllarda, Doğu yılmamış, kadın vücudunda ağız, burun, göz, parmak ucu gibi örtülecek nice yerler bulmuş. Doğulu kadınlar umacılara dönmüşler. Yaşmak, ferace, kara çarşaf, peçe gibi nesnelerle paketlenmişler âdeta. Bu ambalaj biçimi yer yer günümüzde bile kullanılıyor ne yazık.

Az çok tarafsız bir görüşle şunu söyleyebilirim. Giyinme genel olarak dört amacı yerine getiriyor:

İlkin soğuktan, sıcaktan falan korunmak, ikincisi erkeklerin kıskançlık duygularına hizmet etmek, sonra gösteriş merakı ve bir de kusurların gizlenmesi...

Kusurların gizlenmesi denince sinir bozucu şeyler geliyor akla. Kat kat jüponların, dantelli çamaşırların, üstüste giyilen elbiselerin —çok şükür çağımızda yok bütün bunlar— altında kalan kadın vücudunun gerçek şeklini kim kestirebilir? Evlere şenlik, yakın çağa kadar bir de çelik korseler kullanılırmış. Yüzon kiloluk levent yapılı bir cinsi lâtif bu yardımcılar sayesinde sürahi endamlı bir taze halini alamaz mı yâni? Günümüzde de maksi etek denen komünist icadı, kumaş yapımcılarının çıkarlarından başka bacaklarını beğenmeyen hatunlara da hizmet etmiyor mu?

Dikkat buyurursanız, yazının başından beri hep kadın giyimini ele aldım. Tarihin bütün çağlarında erkek giyimi ikinci plânda kalmış da ondan. Bunun da iki nedeni var bence... Birincisi, kadın vücudunda örtülmesi gereken üç önemli nokta varken, erkek vücudunda bu sayı sadece bir... İkincisi ise; kadınlar istedikleri kadar «Erkeklerle eşit haklar isterük!» diye bağırsınlar, zaten erkeklerden üstün durumdalar. Giyimde de böyle bu, her şeyde de...

Kadın giyimi söz konusu olur da el kadar bir kumaş parçası unutulur mu hiç? İpeklisi, naylonu, kenarları dantelli olanı, beyazı, renklisi, paçalısı kısaca her haliyle önemli bir giyim eşyasıdır bu. Maksi tutunmaya başlayınca kadınlar gereksiz bulduklarından olacak, mezkür nesnenin satışlarında bir düşme görülmüş. Yapanlarla satanlar düşünsün.

Giysi denilebilir mi, denilemez mi bilinmez, bekâret kemeri denilen bir namus sigortasına rastlıyoruz tarihte. Demir, çelik gibi sağlam malzemeden yapılır ve söz gelimi savaşa giden kocanın gözünün arkada kalmamasını sağlarmış. Adamlar «Anahtari bendedur!» diye düşünüp gönüllerini ferah tutuyorlardı zahir. Bekâret kemerinin kullanıldığı çağlarda birçok çilingir mutlu yıllar yaşamış olmalı... Bazı demirciler de kendilerine ısmarlanan kemerin bir anahtarını kıskanç kocaya verirler, ikinci bir anahtarı da kadına büyük paralar karşılığı satarlarmış. Bunların yanı sıra, anahtarı yanında götüren kocanın savaşta ölmesi yüzünden bu demir külodu ömürlerinin sonuna kadar taşımak zorunda kalan kadınlara da rastlanırmış. Zavallılar!...

Moda denilen anka kuşuna gelince... Hani dilimizde «Tilkinin geçtiğini aramam ama yol olur» diye güzel bir söz vardır. İşte bunun gibi, bir kadın yeni bir şey yapıp sırtına geçirir, bir başkası da onu taklit ederse emin olabilirsiniz ki kısa sürede binlerce kadın bu yeniliği benimseyecektir. Giyim alanında akımlar böyle meydana geliyordu önceleri. Bu durumu gören bazı açıkgözler de sun'î akımlar yaratarak para kazanma yolunu buldular. Böylece diller, moda-modacı sözcüklerini kazandı. Gelgelelim toplumların tavan ve taban seviyeleri arasındaki fark yüzünden herkes aynı modayı izleyemiyor. Kimi Dior'dan giyinirken kimi yama üstüne yama modasını benimsiyor.

Giyinişin toplumların ekonomik, ahlâkî, kültürel seviyelerini yansıtmasının yanısıra önemli olan bir nokta da kişilerin kesesel durumlarını belirtmesidir. Kabul edersiniz ki bir yiyicinin nâzik göbeği paçavralara sarılamaz ve de bir gariban, İngiliz kumaşından elbise diktiremez. Elbise bir çeşit kartvizit sayılabilir. Bu yüzden dünya bir çıplaklar kampına dönmedikçe herkes kimin kim olduğunu ilk bakışta anlayacaktır.

Sulhi DÖLEK

Seksenlik baba, oğluna kız kaçırdı. — Gazeteler —

GAZLI YARDIM

Vedat Saygel

DEVALÜASYON, ezici vergiler, bunaltıcı zamlar, ansızın piyasadan yok olan mallar, birkaç saat içinde nakli cüzdan eyleyen milyonlar...

Bir elimde şekerinden yağına, sirkesinden tüp gazına varıncaya kadar sıralanmış uzun bir liste, bir elimde «Yok» lar pazarında bulmayı başardığım, düne kadar 825 kuruşa satılırken, yeni ayarlamalardan sonra 17.50 liraya aldığım bir kutu yağlı boya, «Şimdi avuç dolusu para saydığım şu mübareği kapılara mı vurursun, bankaya yatırıp vâdeli bir hesap mı açtırırsın?» diye düşünürken burun buruna geldik, biribirinden yol isteyen taşıtlar gibi ikimiz de aynı anda öttük:

— Vaaay!...

— Vaaaay!...

Ummadığım bir anda karşıma çıkmasına sevinmekle beraber, bir tuhaf oldu içim. Hani bazı insanlar onüç rakamının uğursuzluğuna nasıl inanırlarsa, önlerinden bir karakedinin geçmesini nasıl iyi saymazlarsa, gözlerinin seyirmesini hayra yormazlarsa, ben de Raif'i görünce hemen hemen aynı duygulara kapılırım. Sınamışımdır çünkü. Yerden biter gibi karşımda türedi mi, toplum tansiyonunda bir yükselme var demektir. Hiç şaşmaz. Garanti ya millet çaresizlikten ne yapacağını şaşırmıştır, ya geçim sıkıntısı sabır bardağını taşırmıştır. O da, yardımsever ülkeler tarafından yükselen tansiyonu düşürmek, halkın dikkatini bambaşka yönlere çekmekle görevlendirilmiş bir kurtarıcıdır sanki.

Oysa iyi çocuktur, hoş çocuktur. Herkesi özendirecek güzellikte giyinmesini bilir, konuşmasını bilir, gönül almasını bilir. İnce zevklidir. Sırtındaki gömleğin, boynundaki kravatın, ayağındaki ayakkabının bir benzerini arasanız bulamazsınız. Sonra tek yerden de giyinmez. Elb'se İngiliz'se, ayakkabılar İtalyan'dır. Kravat Fransız'sa, kol düğmeleri Alman'dır. Kullandıklarının içinde bir kendidir yerli olan. Onun eskilerini alabilmek için arkadaşlar arasında az yarışmazdık...

Yine tiril tiril karşımda. Verdiği kaval uzunluğundaki Amerikan sigarasını dudaklarımın arasına sıkıştırdım, ceplerimde kibrit ararken, «Fırt» diye bir ses duyuldu. Avucunun içindeki göz alıcı güzellikteki çakmağın alevi tutuşturuverdi sigaramı.

— Ooo, dedim hayranlıkla, ne güzel çakmak bu böyle.

Güldü:

— Hoşuna gittiyse al sana vereyim.

Hoşa gitmek ne kelime... Bayılmıştım! Hem çakmağa, hem Raif'in cömertliğine:

— Sahi mi?

— Valla... Aldığım fiyata vereyim istersen... Otuzbeş liraya geldi bana. Devalüasyondan önce almıştım.

— Otuzbeş liraya mı?... Hem de gazlı çakmak...

— Bugün vergisiyle, zammıyla yetmiş liraya alamazsın.

— Elbette alamam.

Verdiğim parayı saymadan cebine atıp, uzattı çakmağı.

Gitse ya... Gitmiyor ki, boyuna şuradan buradan söz açıyor. Evdekileri soruyor, arkadaşları soruyor, onlar bitince kendinden söz ediyor. O konuştukça içim eriyor benim. Ah bir gitse... Şöyle gözden bir kaybolsa...

Ne vergilerin, zamların, ne de arayıp da bulamadığım malların üzüntüsü kaldı içimde... Yurdun dört bir tarafında pahalılığı protesto yürüyüşleri yapılıyormuş. Yapılırsa yapılsın bana ne? Esnafı tüccarı ellerindeki malı yeni vurgunlar için saklıyormuş. Saklasın kimin umurunda? Son ekonomik kriz nedeniyle birçok iş yerinin kapıları kapanıyormuş. Kapansın yahu... Ham maddeyi ben mi yurt dışından getireceğim yâni?

Ah bir yalnız kalsam... Yalnız kalsam da Raif'ten yok pahasına aldığım şu güzelim gazlı çakmağı doyasıya bir çaksam...

Sonunda konuşması bitmiş olacak ki, elini uzattı:

— Yengeye selâm.

— Peki, peki aleykümselâm.

Bir elim cebimde, ha bre gazlı çakmağı okşuyorum.

— Yolun düştükçe sen de uğra...

— Haydi git yohu, uğrarım elbet

İki adım attı, durdu:

— Haa, bu çakmağın nasıl kullanılacağını biliyor musun?

Elini uzatmış, çakmağı bekliyor.

— Bilmeyecek ne var? diye ittim elini. Çakarım, yanar.

— Alev ayarlaması...

— Ayarlarım kardeşim, aaa...

— Gaz vermesi, gaz kesmesi...

Ulan Allah kahretsin, çakmak mı veriyorsun, araba kullanmasını mı öğretiyorsun teres!

Neyse, çekti gitti! Bir elimde çakmak, bir elimde boya kutusuyla sigara paketi, fiyaka yapacak tanıdık arıyorum. İlk selâm verene uzattım paketi. Sigara kullanmıyormuş adam.

— Hatırım için alın bir tane, diye ısrar ettim, aldı.

Fora ettim çakmağı!

— Teşekkür ederim, sonra içerim, diye sigarayı cebine sokup yürüdü.

Sigara içtiğini bildiğim bir başka tanıdık:

— Karnım aç, diyerek sigarayı da almadı.

Üçüncüsü sigarayı aldı da, benden atik davranıp kendi çakmağı ile yaktı.

Anlaşılan bizim çakmağı kullanmak için kimini sigaraya alıştırmak, kiminin karnını doyurmak, kiminin de çakmak çıkartmasın diye ellerini tutmak gerekecekti.

Hayâl kırıklığıyla umut karışımı bir duyguyla daldım mahalleye. Baktım, milletin saç sakal bırakması yüzünden gününü mahalledeki işsizlere politik ve ekonomik konferanslar vermekle geçiren yaşlı berber kapının önüne attığı iskemleye çökmüş, düşünüp duruyor. Selâm kelâm etmeden soktum sigarayı ağzına, bastım çakmağın çark tırtılına, yakabilene aşkolsun! Kıvılcım çıkıyor da alev vermiyor! Elimin üzerine eğilip beklemekten canı sıkılan adam çaktı kibriti:

— Gazı bitmiş olmasın?

— Yok yahu, dedim, ne bitmesi... Daha yeni aldım.

Sağına soluna baktı:

— Sen bunu sobacı Galip'e göster, dedi. O böyle şeylerden iyi anlar.

Sobacı Galip, bir sokak yukarda... Daha ben gidene kadar bizim çakmağın namı gitmiş.

— Bu mu? dedi.

— Bu...

— Neresinden yanıyor?

—Şu tırtıllarından her halde...

Başladı takım sandığını karıştırmaya:

— Birader her tarafı da bakalit. Çekiç keski vurmaya gelmez ki... Güzel de üstelik. Sen bunu en iyisi Hamza'ya göster. Havagazı tesisatına, musluk tamiratına falan eli yatkındır onun.

Koştum Hamza'nın bütün gününü pişpirik oynamakla geçirdiği kahveye. Millet toplanmış bizim çakmağı bekliyor.

— Ver bakayım.

Verdik çakmağı Hamza'ya...

— Helâl olsun heriflere, dedi. Hem de Fransız malı... Nesi var bunun?

— Bilmem, diye dudak büktüm Yanmıyor.

Bir iki çaktı, yakamadı:

— Kimden aldın?

— Raif'ten...

— Hangi Raif'ten?...

— Bizim Çıtkırıldım Raif'ten...

Kahveci:

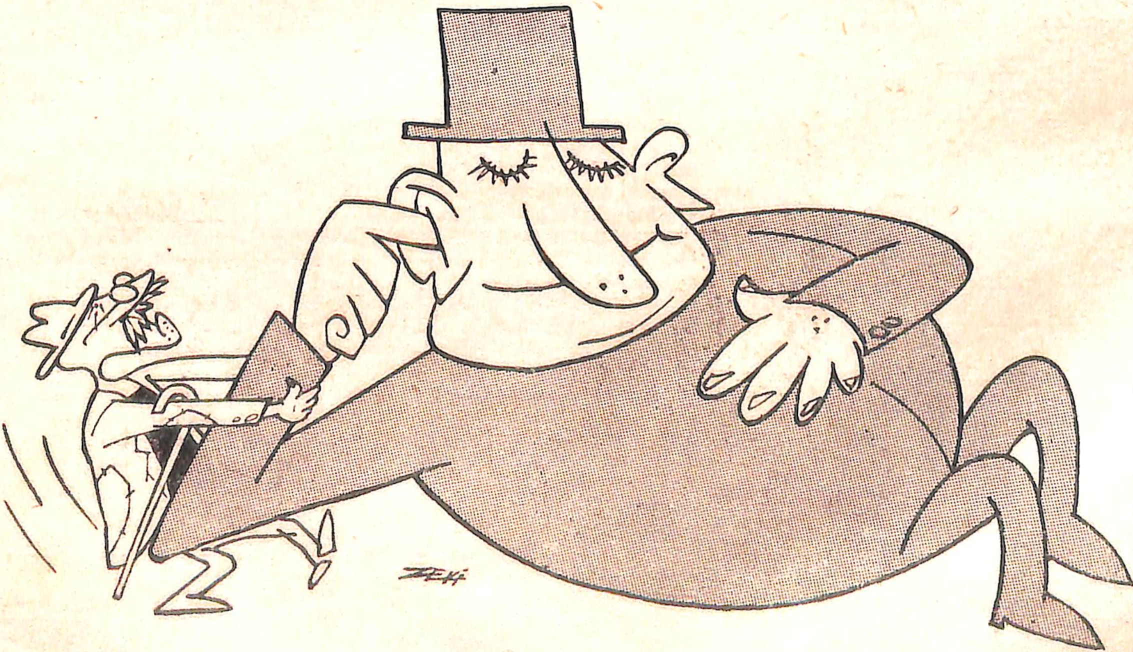
— Boşuna uğramayalım öyleyse, dedi. O oğlanın eline ne zaman antika bir şey geçse tutar sana satar.

Kahvecinin bıraktığı yerden Hamza devam etti:

— Sen de kimsenin başka derdi düşüncesi yokmuş gibi getirir, milletten yardım istersin. Biribirine geçme halkalardan meydana gelme yüzüğü hatırlıyor musun?

Nasıl hatırlamazdım? Bazı yardım sever ülkeler tarafından, halkın dikkatini bambaşka yönlere çekmekle görevlendirilen bir kimse olduğunu ilk o olayda anlamıştım zaten. 1946-47 yıllarıydı. Memleketteki siyasî ortam karıştıkça karışmış, sinirler gerilmiş, milletin sabrı iyice taşmıştı. Bir tek soru çengelleniyordu kafalarda: «Sonumuz ne olacak?»

Milletin canından bezdiği o günlerde elinde beş halkadan meydana gelmiş bir yüzükle çıktı karşıma. Halkaları dağıttı birleştirdi, dağıttı birleştirdi, sonunda dağınık olarak, «Al, senin olsun» diyerek bana verdi. Sen misin alan? Uğraş Allah uğraş halkalar toplanmaz. Ara Allah ara Raif bulunmaz! «Bir de ben deneyeyim» diye eline alan dertleri ni unutuyor, uykuları kaçıyor! Yüzüğe kendimizi bir veriş verdik, ik-

Emekliler sesini duyuramıyor. — Gazeteler —

Amerika'da kadınlar sex grevi yaptı. — Gazeteler —

Yazısız

tidar değişikliğini başkalarından öğrendik. Meğer seçimleri DP. kazanmış, memlekete demokrasi gelmiş de haberimiz yok!

1955 yıllarındaki para bunalımında küçücük bir sustalı çakıyla yine karşımda buldum Raif'i. Bu kez Çin koşmuştu yardımımıza. Çin yapısı sustalıyı birkaç açış kapayıştan sonra, «Al, senin olsun» diye vermişti bana. Getirdik mahalleye. Haydi bakalım gücün yeterse aç!

1959'da memleket ayaklanırken Amerika koşmuştu imdadımıza. Tabiî yine Raif'in aracılığıyla. Elinde içi biribirine geçme kareciklerle dolu, birden otuzüçe kadar numaralı avuç kadar bir çerçeveyle karşıma dikildi. «Al, senin olsun. Boş zamanlarında bu numaraları sıralarsın» diye bana verdi.

Ne boş zamanı... Mahallece bütün zamanımızı verdik, yine de beceremedik.

Bu kez Fransız malı bir çakmakla oyalamaya çalışıyordu bizi.

Yakmayı bir türlü beceremeyen Hamza:

— Sen bunu önce bir çakmakçıya göster de, yanacak gibiyse uğraşalım, dedi.

Çakmak tamircisi çok. Götürdüm birine. Adam bastı yandı, bastı yandı, sağını solunu temizledi:

— Borcun bir beşlik, dedi.

Üç beş adım yürüdüm, meretin yine inadı tuttu. Çak çak yanmaz!

Gösterdiğim bir başka çakmakçı, ikibuçuğumu alıp:

— Bir şeyl yok, dedi.

Bir şeyi olmayan çakmağı aldık, yak yakabilirsen! Bir meşgale ki, eşi emsali yok. Mahallelinin beyni yıkandı sanki. Kimsenin umurunda değil para darlığı, vergiler, zamlar... Bizim çakmağı yakmak için gün boyu didinip duruyor adamlar. O mübarek de çakmakçının eline geçti mi yanıyor, bize geldi mi sönüyor! Her yanışında da en azından bir beşliğimiz gidiyor!

Geçen gün iyi bir tamirden geçirmek için her gün bir beşliğimi alıp bir sigaramı yakan çakmakçıya giderken Raif çıktı karşıma yine:

— Hani gelecektin vefasız? dedi.

— Aradım ama evini bulamadım, dedim.

— Dur, adresimi yazayım, diyerek elini iç cebine attı, görenin içini eritecek güzellikte bir dolmakalem çıkardı.

Bilinç dışı bir hayranlık nidası çıkarmış olacağım ki:

— Beğendinse al, senin olsun, dedi.

İçim eridiği halde irademi yerdim:

— Yoo, arkadaş artık gözüm açıldı, dedim. Üste para da versen almam!

— Sen bilirsin, diyerek yürüdü.

Bir kaç adım atmıştı ki, durdu birden:

— Yahu, dedi o gün bir terslik vardı üstünde. Çakmağı aldın da, nasıl yanacağını nedense sormadın. Üstelik söylediklerimi de dinlemedin. Nasıl, memnun musun bâri?

Bir sigara kendi dudağına sıkıştırdı, bir sigara bana verdi, elimdeki bir sigarayı beş liraya yakan çakmağı aldı, tırtıla bastı, parmağını tırtılın altındaki bakalit damağa dayadı, bizim namussuz «Fırt» diye yandı!

Tekrar uzatırken:

— Parmağını kaydırıp, burada tutacaksın, tamam mı? diye uyarmayı da unutmadı.

Şimdi istediğim zaman çakmağı yakıyorum ama, belki uğraştırır diye artık Raif'ten selâm bile almıyorum.

Vedat SAYGEL

Deve-losyon ne demektir?

BU sırada hangi esnafa uğrarsanız uğrayınız, tarifesinde bir miktar değişiklik yaptığını görürsünüz.

— Yahu bu ne hal?

— Ne yapalım beyim; malûm, hükûmet deve-losyon yaptı!

Bu ne biçim deve ve bu ne biçim losyondur ki, kokusu pek fena çıkar.

Tezgâhın başına varırsınız. Bakarsınız, değişiklik müthiş...

— Aman, daha dün yüz kuruştu bunun tanesi, bugün yüzelliye satıyorsunuz?!.

— Efendim, deve-losyon!..

Hay, boynu altında kalsın bu devenin!..

— Kardeşim, şu elindeki eski mal, nasıl pahalılandırırsın bunu?

— Canın isterse al. Deve-losyondan haberin yok mu senin!..

Bir başka malın önüne gelirsiniz:

— Amanın, ne bu böyle?..

Satıcı güler:

— Deve-losyon beyim!..

Deve görmüşlüğümüz var ama böyle bilmem kaç hörgüçlüsünü ve hele losyonlusunu hiç görmemiştik...

* * *

Bir okuyucum soruyor:

— Devalüasyon ne demektir?

Bir zamanlar memlekette Anayasa için plebisit yapılacaktı. O zamanın muhalifleri muzipçe bir taktikle ortaya çıkıp: «Bu plebisit bir ortodoks papazı olup gayetle gaddar bir adam olup kızıl sakallı Makarios bile yanında zemzem suyuyla yıkanmış gibi kalır» dedilerdi.

İster misiniz, şimdiki muhalifler de fırsat bu fırsattır deyip: «Devalüasyon bir katolik ruhanisi olup...» diye ortalığı karıştırmaya kalksınlar...

Oysa «devalüasyon» çok iyi bir kimse olup küffar ile de bir ilgisi bulunmamaktadır.

Şimdi gelelim okuyucumuzun sorusunun cevabına:

Aslında «devalüasyon» mürekkep bir kelime olup «deve» ve «losyon» kelimelerinin birleşmesinden meydana gelir.

Deve, bildiğimiz devedir. Mecazî anlamda «bir şeyi ortadan kaldırmak» demektir. (Bak: Süleymaniyeli Sait El Buhari'nin Kamus-u Osmanisi. Sayfa 347. Deve yapmak).

«Losyon» ise ruh, uçucu madde mânasına gelir. Yâni kısacası «Deve-losyon» demek, paramızın mevcut değerinin dış pazarlarda deve olması; ruh gibi, esans gibi, losyon gibi uçup gitmesidir.

Şimdi anlaşıldı mı efendim?

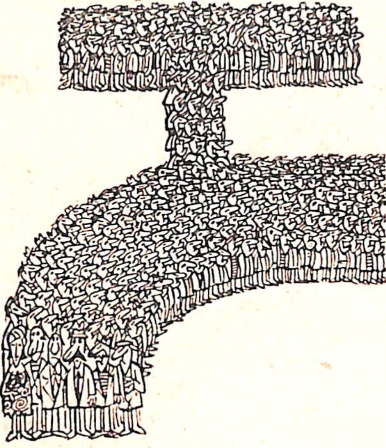
Siyami ÖZEL

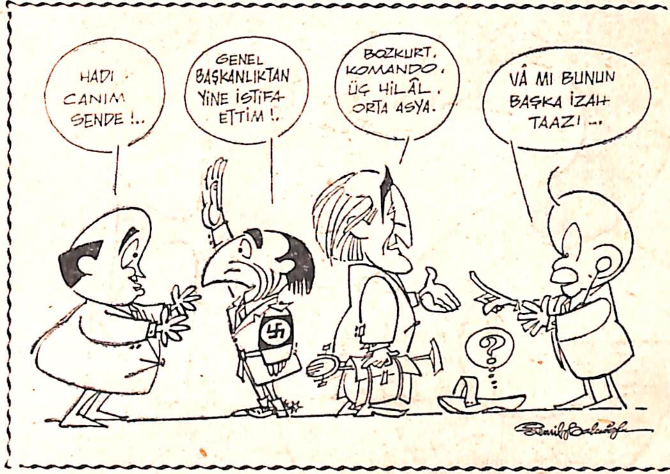

— Bırak dikizlemeyi de kemeri sık... Bu yaptığın Devalüasyona aykırı!..

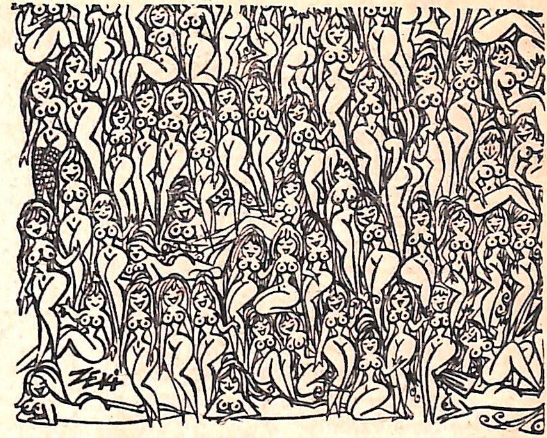
«BULAN KAZANIYOR»

No. 1 — Bu kalabalık ne bekliyor?
1 — Su bekliyor.

No. 2 — Bu konuşmalar yanlış yere yazılmıştır. Sözlerin asıl yeri neresidir?
2 — 1. ile 4., 3. ile 2. nin yazıları yer değiştirecek.

No. 3 — Aramızda bir erkek var. Acaba nerede?
3 — Sol alt köşede «Zeki» imzası.

YEDİ

PAZARTESİ

Bir gezinin özeti

Hazırlanışı uzun süren haftalık bir dergi olmamız nedeniyle günün-de işleyemediğimiz bir konuyla başlayalım haftamıza:

Yugoslav dostlarımız umduğumuzdan da açıkgöz insanlarmış meğer.

Önce, ninelerimizden kalma «Üsküdar'a gider iken» şarkısı için «Bizimdir» diye direndiler.

Ardından, ünlü Üsküdar kebabını «Millî yemeğimizdir» diye masaya getirdiler.

Neyse vaktinde uyandı da bizimkiler şarkısını, kebabını bağışlayıp, Üsküdar'ı vermeden geldiler!

SALI

Anket

Üç Arap bir araya gelirse ne yapar?

Uçak kaçırır.

Üç Güney Amerikalı bir araya gelirse ne yapar?

Diplomat kaçırır.

Üç İsviçreli bir araya gelirse?..

Saat kaçırır.

Üç Lübnanlı bir araya gelirse?..

Altın kaçırır.

Üç İranlı bir araya gelirse?..

Esrar kaçırır.

Peki, bir soru daha:

Otuzüç milyon Türk bir araya gelirse?..

İnanın ne uçakta, ne altında, ne saatte gözü vardır.

Onlar sadece kendi huzurlarını kaçırır!

ÇARŞAMBA

Bitti işte!

1971'de yapılacak Akdeniz Olimpiyatlarına tâlip olduk ya?... Çıkarmadık güçlük bırakmadılar.

Önce, «Yeterli tesisleriniz yok» dediler, yerini, plânını hazırladık.

«Bu büyük işe yatıracak paranız yok» dediler, ondan bundan borç aldık.

«Bu kısa zamanda olacak iş değil» dediler, hemen temelini attık, betonunu döktük, tribünlerini yaptık.

Yetmedi, uzaktan uzağa, «1971 yılına kadar bitmez de bitmez!» diye başladılar moral bozmaya...

Tartışıp dursunlar bakalım: «Biter mi, bitmez mi?»

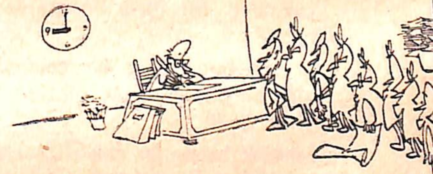
Bal gibi biter! Hem öyle zamana, paraya da ihtiyaç yok. Evelallah bir kıvılcım yeter!

PERŞEMBE

İskele yokluğundan...

Büyükada vapuru, paniğe kapılan yolcuların bağırışına çağırışına al-

No. 7 — Bu resmin tek hatâsı ne
7 — Memurun saat tam dokuz başı yapması.

OKURLARIMIZIN büyük bir i Yarışmamız sonuçlanmıştır. 1 olan cevapların doğruları tası Bu doğru cevaplar arasında çekile cak okurlarımızın adlarını gelecek «BULAN KAZANIYOR» Yar şanslar dileriz.

— Ne mi yapıyor?.. Görmüyor musun şekerim, adam uyutuyor!..

Hakkınız

Amerika'ya değil
Rusya'ya değil
Almanya'ya değil
Hakkınızı helâl edin
Ölüme gidiyorum
Ay'a değil...

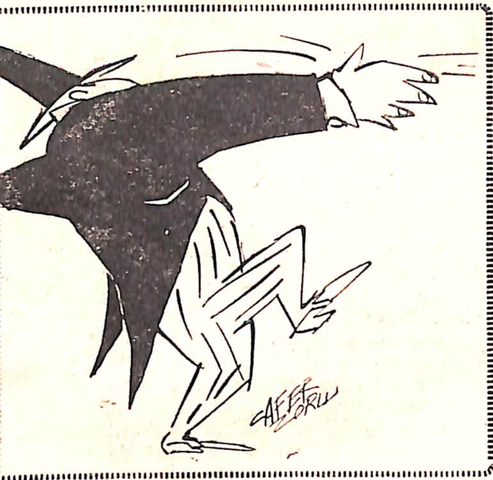
Elveda ey dostlarım, düşmanlarım!
Elveda ey kazını güttüklerim!
Elveda ey hatunum, kızanlarım!
Elveda ey ardınca gittiklerim!
Elveda ey gülenlerim, ağlayanlarım!
Elveda ey ismini unuttuklarım!

Kefenim hazır
Cep falan yaptırmadım;

T

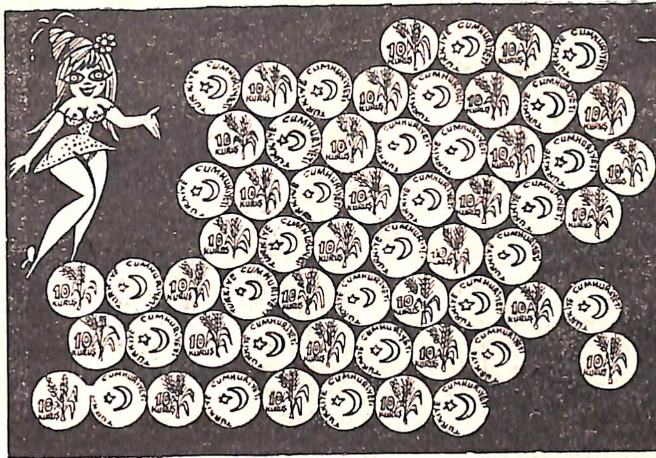
Issız sokağa saptı kadın,
On adım gerisinde,
Yine o hızlı delikanlı,
Kadın hızlandı, genç hızlandı,
Hani, Allah var,
Kadın pek yüz vermiyordu ama,
Kalçaları, «Gel, gel» diyordu sanki...
Oğlan, zamane genci,

arışmamızın sonuçları

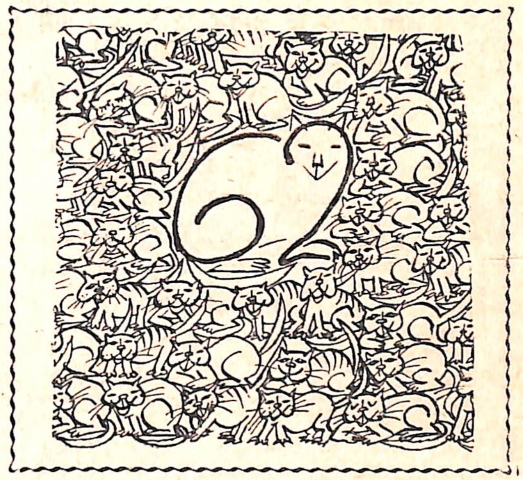
No. 4 — Bu politikacı ne atıyor?

4 — **Palavra atıyor.**

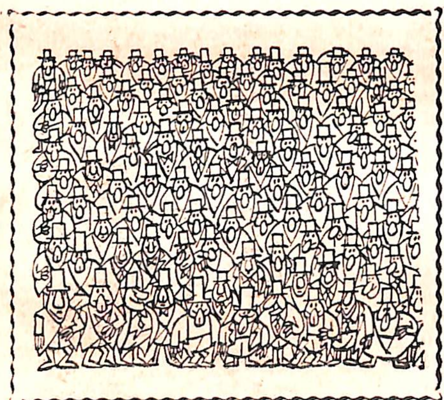
No. 5 — Burada kaç kuruş var acaba?

5 — **Üçyüz kuruş.**

No. 6 — Burada bir dişi kedi yaşını gizliyor... Bu kedi nerede ve kaç yaşında?..

6 — **Ortada, 8 veya 4 yaşındadır.**

No. 8 — Bu kalabalık ne bekliyor?

8 — **«Kuru kalabalık» dememizi bekliyor.**

katıldıkları «BULAN KAZANIYOR» 1970 tarihine kadar elimize geçmiş mektedir.

ra sonucu armağanlarımızı kazana- ızda neşredeceğiz.

na katılan bütün okurlarımıza bol

dırmadan, Yeniköy'de bir lokantaya girmiş.

Son yıllarda nedense iskele beğenmez oldu haspalar. Baksanıza, gözleri neresini tutarsa oraya yanaşıyorlar.

Şilepler karaya...

Tankerler yalıya...

Küçük tonajlılar lokantaya!...

CUMA

Uyarı ve şikâyet

Demirel ısrarla milleti uyarıyor: «Zam yapan esnafı, tüccarı şikâyet edin.»

Bunu isteyen koskoca bir Başbakan olur da durulur mu?

İsteğe uyup edelim: Efendim, fiyatlara zam yapan ne esnaf, ne tüccar... Bizzat başımızdaki iktidar!

Oh, biz şikâyetimizi ettik, kurtulduk. Şimdi ne yapacağını hükûmet düşünsün.

CUMARTESİ

Tevekkeli değil

Yurda dağılan Bakanlar, hükûmetin aldığı ekonomik kararları halk önünde savunmak amacıyla sıkı bir çalışmaya giriştiler. Bunlardan Turizm ve Tanıtma Bakanı Elâzığ'da, «Devalüasyon yapılmasaydı, rejim değişikliği olabilirdi» derken, Erzurum'a geçen Devlet Bakanı Bilgin de, para ayarlamasını şu örnekle anlatıyor: «Elbise, milletin bünyesine dar gelmeye başlamıştı. Rahat etmesi için biraz genişlettik. Fena mı ettik yâni?»

Fena etmesine etmediniz ya, ah usta, ah! Müşterileri mi karıştırdınız, ölçüleri mi şaşırdınız, ne ise bütün terslik ondan doğuyor işte!

Birader, millet dediğin zaten bir deri, bir kemik. Kumaş da geniş kesilmiş üstelik... Bir de siz genişletirseniz ne olur?

Tevekkeli değil çırçıbıl kaldık ortalıkta... Bu gidişle ne sizin provalar biter, ne millet bedenine uygun elbise giyer!

GÜN

PAZAR

Yakıyor ama...

İzmir Hükûmet Konağı bir sigara içimlik sürede yandı, bitti, kül oldu; olaya el koyan görevliler hemen raporu verdiler: «Yangının çıkma nedeni: Elektrik kontağı!»

Halkapınar Olimpiyat tesisleri yandı, nedeni: Elektrik kontağı!

Gece yarısı çıkan bir yangında Ankara'nın koskoca bir mahallesi yok oldu, nedeni: Elektrik kontağı!

Allah Allah... Şu mereti biz mi kullanmasını bilmiyoruz, yoksa o mu yanmasını bilmiyor anlayamadık gitti!

Körolası enerjinin kendi bir odayı aydınlatmaya yetmiyor; kontağı memleketi yakıyor!

elâl edin!

Korkmayın...
Vasiyet-namem hazır;
Sakın kavga etmeyin!
Toprağım hazır
Sıkıntıya girmeyin.
Cenaze masrafım da hazır
Minderin altındaki çıkında:
Olursa eğer, zammı da içinde
Vergisi de içinde.

Hakkınızı helâl edin
Ey duyanlar, duymayanlar!
İstanbul yolunda
Taşıta biniyorum.

Yaşar Hâdi ÖNDER

İP

İlk fırsatta iskeleye rampa etti,
Ve heyecanlı bir sesle,
«Yanıyorsun abla» diye inledi.
Kadının hiç gülesi yoktu ama,
Şöyle yandan tebessümle bir bakıp,
«Asıl sen yanıyorsun yavrum»,
«Çünkü ben sigortalıyım» dedi...

Fikret YILMAZ

Erkek berberleri «Uzun saç modası bizi aç bırakacak» dediler. — Gazeteler —

— Şunu traş ediver... Biraz sonra gelir alırım!..

MİZAH AÇISINDAN :

HALK EDEBİYATI ÖRNEKLERİ

ERHAN TIĞLI

MİZAH açısından Türk Halk Edebiyatı örneklerine şöyle bir göz atacak olursak gözümüzün önüne, bizi hem düşündürüp hem güldüren, ruhumuzu oya gibi renklendirip, benliğimizi çiçeklendiren sanat eserleri seriliverir birden. Ondan sonra da kimi zaman sigara yerine türkü taşırız dudaklarımızda, kimi zaman da su gibi akıverir benliğimize atasözü ve deyimler. Kafamızın pasını bilmecelerle, yüreğimizin yasını mânilerle sileriz...

Halk Edebiyatı örnekleri, daha çok şiir biçiminde yazılmış masal, efsane, destan, atasözü, orta oyunu, karagöz örneklerine de bol bol rastlanır ama bunların büyük bir kısmı ya şiire yakındır ya da şiirle nesir karışık olarak yazılmışlardır.

Halk Edebiyatı örneklerinden önce yazarları belli olanlara değinelim. Halk Edebiyatı yazarları daha çok şiire önem vermişler ve özellikle şiir biçiminde söylemişlerdir ilhamlarını. Şiirler de biçim bakımından «Koşma», konu bakımından ise «Güzelleme», «Koçaklama» gibi adlar alırlar. Güzellerin övüldüğü güzelleme'den bir örnek verelim. Âşık Ömer'in yazdığı ve bestelenen bir güzelleme'den:

«Elâ gözlerine kurban olduğum
Yüzüne bakmaya doyamadım ben
İbret için gelmiş derler cihana
Noktadır benlerin sayamadım ben.»

....

Eğer koşmalarda övülen bir yiğitse böyle şiirlere «Koçaklama» denir. Koçaklamaya örnek olarak Dadaloğlu'nun son mısra'ı özdeyişleşmiş bir dörtlüğünü verelim:

«Belimizde kılıcımız kirmani
Taşı deler mızrağımın temreni
Hakkımızda devlet etmiş fermanı
Ferman padişahın, dağlar bizimdir.»

....

Güzelleme ve koçaklama'lar, mizah açısından, konumuzla pek ilgili olmadığından pek fazla durmayacak ve asıl mizaha yatkın olan «Taşlama» ve «Alaycı Destan» lara geçeceğiz. Bu konuda ilk örneği Yunus Emre'den verelim:

«Gitti beyler mürveti
Binmişler birer atı
Yediği yoksul eti
İçtiği kan olmuştur.»

....

Seyranî de uzmandır bu konuda, işte örneği:

«Bitmez oldu harmanların eyisi
Hurma tadı verir erik kayısı
Sadrazam etsen eğer seyisi
Ölmüş eşek arar nalın sökecek»

....

Seyranî'nin iki gözü yaş oldu
Aşk-i Mevlâ cümle derde baş oldu
Kadı mutbağında pişmiş aş oldu
İçerimde fıkır fıkır kaynıyor.»

Sümmanî'den de bir örnek verelim gelin:

«Gene tazelendi köhne yaram
Herkesin bir gûna arzu meram
Kimse görmez gözündeki keranı
El gözünde çöpü destan ederler»

Görüldüğü gibi dörtlüğün son kısmı atasözü niteliğindedir.

Kimi halk ozanları çektikleri dertleri, çileleri gülerek karşılarlar ve isteklerini, özlemlerini yarı şaka yarı ciddî bir biçimde dile getirirler. Sözgelişi Karacaoğlan yemek konusunda gönlünden geçenleri:

«Bir ahçım olsa da doldursa kazı
Türlü nimetlerle güldürse bizi
Öğlene eğe de akşama kuzu
Sabaha kaymaklı bal ister gönül»

diyerek ortaya döker.

Karacaoğlan, yemek istediği kazı yiyebildi mi, bilmiyorum. Ama Kaygusuz Abdal, dişinden tırnağından arttırdığı parayla bir kaz almıştır «karı» dan, «boynu da uzun» dur «boru» dan ve de öyle bir kazdır ki «kırk derviş kanın kurudan»... Kaygusuz Abdal, bu kazı yemek hevesiyle kırk gün kaynatır ama kaz gene de kaynamaz, ozanın dertsiz başına dert açar. Verdiği paralara yanarak:

«Kaza verdik birçok akçe
Eti kemiğinden pekçe
Ne kazan kaldı ne kepçe
Kırk gün oldu kaynatırım kaynamaz»

diye dert yanar.

Günümüzün yaşayan halk ozanlarından Âşık Veysel de bu konuda hayâl kurmadan edemez ve her yerin kendine özgü yiyeceklerini sayarak:

«Amasya'nın elmasını
Zile pekmez çalmasını
Sivas'ın da kıymasını
Yesem amma yesem amma

Gezsem de Tokad'ın bağını
Emlek'in taze yağını
Erzurum'un yağını kaymağını
Yesem amma yesem amma

Konya'nın güzel buğdası
Sivas'ta Çorum'da hası
Ayıntap'ın çiğ köftesi'ni
Yesem amma yesem amma

Mersin Dörtyol portakalı
Maraş'tan da pirinç geldi
Malatya'da dut zerdali
Yesem amma yesem amma

Ah İzmir'in kuş üzümü
Çok severim boğazımı
Kazova'nın yaş üzümü
Yesem amma yesem amma»

der ve sözlerini:

Veysel niden sözü savı
Yedin içtin aldın tavı
Gönlümden hayâl pilâvı
Yedim amma yedim amma»

diye bitirir.

Halk ozanlarının istekleri, özlemleri yalnız yemek, içmek, karın doyurmak konusunda değildir. Kadın, aşk özlemi konusunda da bir çok şiirler yazılmıştır. Sözgelişi, bu konunun ustası Karacaoğlan, bu konuda:

«Su akmayan yerden suyum yürüsün
Başıma bin yiğit birden derilsin
Herkesliye sevdiceği verilsin
Bir kaşı karaya eş eyle beni»

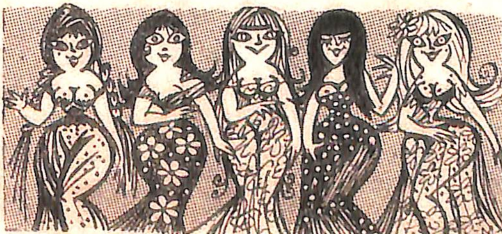
diye yalvarır Tanrıya.

Ruhsatî ise:

«Yoksulluğu ezberledim nideyim
Verin aşkın bâdesini yudayım»

diye boynunu büker, buruk bir özlemle.

Âşık Hüseyin, beylere, paşalara özenerek:

«Dört hatun isterim huri gılmandan
Dört tane de cariye kul isterim» der.

Âşık Veysel de:

«Gahi uslu gahi deli
Çirkinleri neylemeli
Bulsam bir gürcü güzeli
Sarsam amma sarsam amma»

dileğinde bulunur...

Halk ozanları bu konuda çok şiir yazmışlardır, ama bunlar mizahî olmadığı için söz konusu etmiyoruz. Ozanların mizahî istekleri mal mülk, para, giyim eşyası gibi şeylere de uzanır. Bu konuda aldı sazı Karacaoğlan, bakalım ne dedi:

«Acep şu dünyada ne kadar mal var
Düşünme Mevlâ'ya Allah'a yalvar
Bir altın saatle bir çuha şalvar
Bir dahi lefirden şal ister gönül»

Şimdi söz sırası Ruhsati'de. Görelim bakalım o ne dedi:

«Halı kilim yastık bir baştan başa
Çifte kandil ruşen olsa dört köşe»

Âşık Hüseyin de şöyle belirtiyor dileğini:

«Sandıktan bin liram hem olsa ayan
Muhannet kullara eğdirmem boyun»

Âşığımız bu devirde yaşasaydı, agzelişmiş ülkelerin çok gelişmiş kişilerinin bir günde dostlarıyla gazinolarda, pavyonlarda yiyip bitiriverdiği bin liracıkla yetinmezdi her halde... Neyse dönelim konumuza.

Halk ozanları şiirlerinde hayvanlardan da söz ederler. Âşık Veysel, etini yemek için keklik, binmek için de at diler:

«Alsam Urfa'nın atını
Avlarda keklik etini
Yesem amma yesem amma» der.

Dadaloğlu, kır ata hayrandır:

«At koşu tutmasın çıktığı zaman
Yalı kaval gibi yıktığı zaman
At dört kız onbeşe yettiği zaman
Severim kır atı bir de güzeli» der, coşar.

Her güzelde gözü ve de sözü olan Karacaoğlan da kır atı çok sever, Tanrıya:

«Çok mal vermeden de murat alırım
Bir gök atınan baş eyle beni»

diye yalvarır.

Çiftçi olan Ruhsati'nin dileği ise:

«Helâlından dört öküz ver Yârabbi
Koşup çifte süremezsem geri al»

mısralarında görüldüğü gibi, çift sürmeye yarayan iki çift öküzdür. Öküzü seven bir diğer ozan da Pir Sultan Abdal'dır. Hattâ bir şiirinde:

«Koşumdan koşuma gözlerin öpün
İreçberler hoşça tutun öküzü»

öğüdünü verir çiftçilere.

Halk ozanları dört ayaklı hayvanlardan başka iki ayaklı olanlardan da çekmişlerdir birçok çile. Bu konudaki deyişleri daha çok «Taşlama», «Yergi» bölümüne girer, ozanlar kendi dertleriyle birlikte toplumun dertlerini de dile getirirler, iyiyi yüceltir, göğe çıkarırken kötüyü yerden yere çalar yerin dibine batırırlar. Bu konuda gelin *Gevheri*'yi dillendirelim bakalım:

«Hey ağalar zaman azdı
Düşmüşe il üşer oldu
Küllükte sürünen eşek
Cins atla yarışır oldu

Palas üstünde yatmayan
Bıyığına pala batmayan
Porsuk ardından yetmeyen
Ceylâna ulaşır oldu

Evlerinin önü yazı
Yazılır turnası kazı
Yaşına yetmedik kuzu
Koç ile vuruşur oldu

Gevherî der işler hatâ
Katırlar baskındır ata
Olur olmaz maslahata
Çocuklar karışır oldu.»

Şimdiki gibi eskiden lâiklik olmadığından taassup pek koyuydu. Softalar olur olmaz işlere karışırlar, «İstemezük» diye vaveylâyı koparak mitingler, yürüyüşler yaparlar, ona buna «Günah» damgasını vururlardı (Bugün böyle bir şey yok elhamdülillâh!) Hattâ saz çalmanın günah olduğunu, Kur'andan âyetler göstererek ileri sürenler vardı. Ama saz şairleri yollarından dönmemişler, Dertli gibi ozanlar da softalarla alay eden şiirler yazarak, sazın içinde şeytan olduğunu söyleyen softalara «Şeytan bunun neresinde?» diye meydan okurcasına sorular sormaktan çekinmemişlerdir. Paragrafımızı «Dertli» nin bu konudaki ünlü «Taşlama» sıyla belgeleyelim. İşte:

«Telli sazdır bunun adı
Ne âyet dinler ne kadı
Bunu çalan anlar kendi
Şeytan bunun neresinde

Venedik'ten gelir teli
Ardıç ağacından kolu
Be Allahın sersem kulu
Şeytan bunun neresinde

Abdest alsan aldın demez
Namaz kılsan kıldın demez
Kadı gibi haram yemez
Şeytan bunun neresinde

İçinde mi dışında mı
Bungusunun başında mı
Göğsünün nakışında mı
Şeytan bunun neresinde

Dut ağacından teknesi
Kirişten bağlı perdesi
Behey insanın teresi
Şeytan bunun neresinde

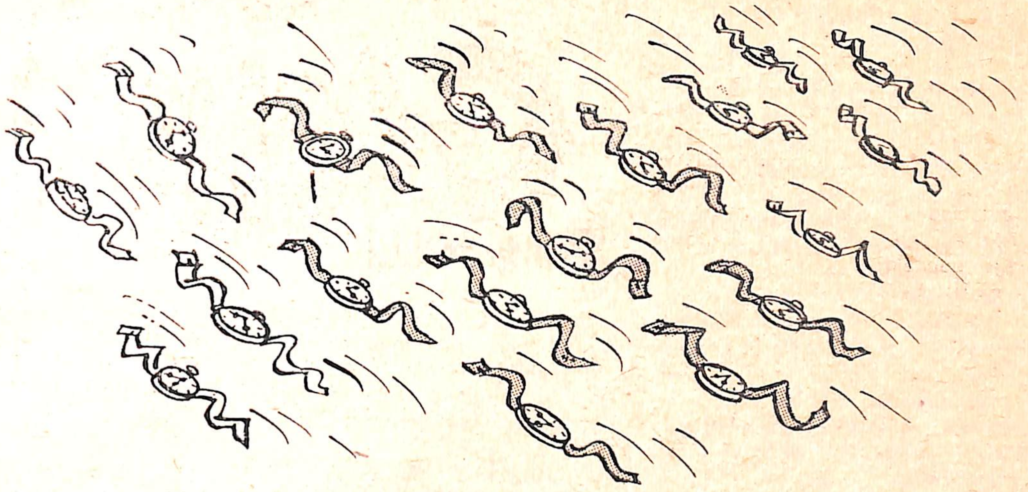

Dertli gibi sarıksızdır
Ayağı da çarıksızdır
Boynuzu yok kuyruksuzdur
Şeytan bunun neresinde»

Kazak Abdal adlı halk ozanı ise gururlu, haddini bilmez, özenti kişilere olan kızgınlığını şu mısralarla ortaya serer:

«Ormanda büyüyen adam azgını
Çarşıda pazarda adam beğenmez
Medrese kaçkını softa bozgunu
Selâm vermeğe dervişan beğenmez

Kaçak saatler Türkiye'ye rahatlıkla giriyor. — Gazeteler —

— Nesli tükenmesin diye avlamıyorlar her halde!..

Âlemi taneder yanına varsan
Seni yanıltır bir mesele sorsan
Bir cim bile çıkmaz karnını yarsan
Camiye gelir de erkân beğenmez

Elin kapısında kul kardaş olan
Burnu sümüklü gözü yaş olan
Bayramdan bayrama bir tıraş olan
Berber dükkânında oğlan beğenmez

Dağda bayırda gezer bir yörük
Kimi tımarlı sipahi kimi ser bölük
Bir elife dili dönmeyen hödük
Şehristana gelir ezan beğenmez

Bir çubuğu vardır gayet küçücek
Zu'mu fa'sidince keyf getirecek
Kırık çanağı yok ayran içecek
Kahveye gelir de fincan beğenmez

Yaz olunca yayla yayla göçenler
Topuz korkusundan şardan kaçanlar
Meşe yaprağını kıyıp içenler
Rumeli yenicesi dühan beğenmez

Aslında neslinde giymemiş hâre
İş gelmez elinden gitmez bir kâre
Sandığı gömleksiz duran mekkâre
Bedestene gelir kaftan beğenmez

Kazak Abdal söyler bu türlü sözü
Yoğurt ayran ile hallolmuş özü
Köyden şehre gelse bir Türkün kızı
İnci yakut ister mercan beğenmez.»

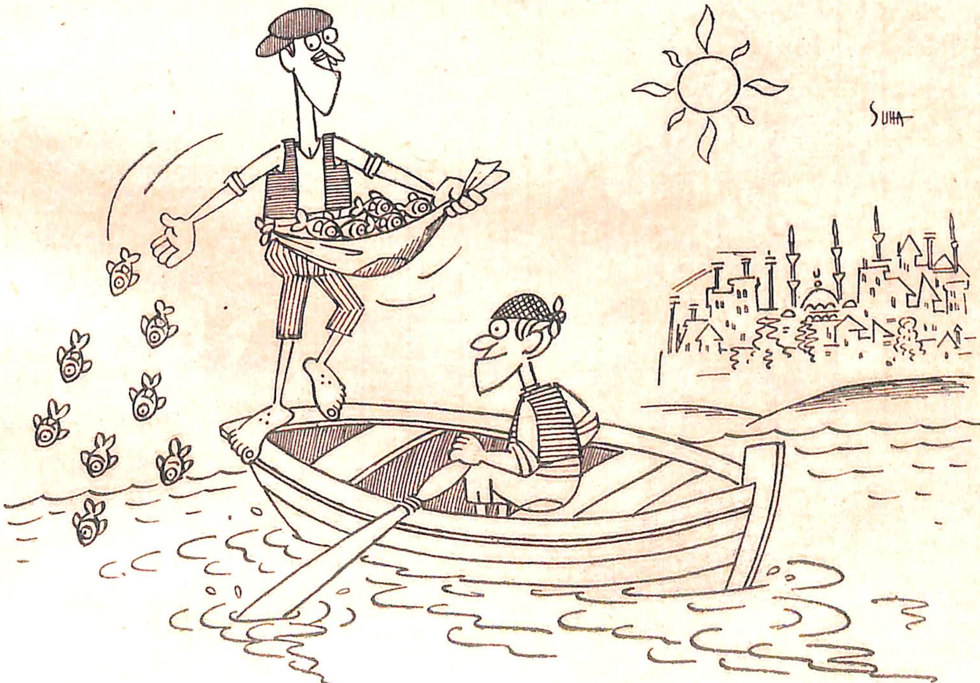
Halk ozanları mizahî destanlar yazarak toplumun aksak yönlerini, hem güldürüp hem düşündürerek, belirtmişlerdir Selimî adlı bir ozanın yazdığı «Mirasyedi Destanı» bu tür destanların en güzel örneklerinden biridir. Ozan bu şiirinde ölen yoksulların malının, iyi kötü demeden nasıl hemencecik talan edildiğini şöyle anlatıyor:

«Gurbet elden geldim malım sormağa
Bunca eşya çanak çömlek nic'oldu?
Ey komşular gelin şer'a durmağa
Köy kadısı kambur Felek nic'oldu?
Bulamadım ciğergâhım eridi
Benim babam bu yerlerde bir idi
O hassadan mintanını şeridi
Eğnine giydiği yelek nic'oldu?
Günde beş on kere yıkar sererdi
Gece anam gündüz babam giyerdi
Satayıdım üç beş para ederdi
Yakası yeni yok gömlek nic'oldu?
Bunlar ev eşyası size dediğim
İki sahan bir tencere gediğim
Akşam sabah çorba koyup yediğim
Ağzı burnu kırık çanak nic'oldu?
Arzum kaldı evde kalan somağa
Her yedikçe tat verirdi damağa
Karnı tok misafir ağırlamağa
Su verdiğim telli bardak nic'oldu?
Mutfağa fareler ayak basmazdı
Kilere kediler kulak asmazdı
Yaş söğüt dalına vursan kesmezdi
Soğan doğradığım bıçak nic'oldu?
Ağaç çelengine sepet astığım
Çürük yulaf ile ipin kestiğim
Akan yarasına toprak bastığım
Dam üstünde uyuz oğlak nic'oldu?
Komşular bilirler cümle bu işi
Arpa yemez kırılmıştı her dişi
Kuyruğundan kaldırırdı beş kişi
Odun taşıdığım eşek nic'oldu?
Tarlada ekin yok otlar biterdi
Ocaklığa odun koysam tüterdi
Çıkıp tepesinden baykuş öterdi
Ev önünde koca kavak nic'oldu?»

Yeni bir cins balık yetiştirilecek. — Gazeteler —

Yazısız

(Devamı var)

Erhan TIĞLI

AŞK DERSLERİ :

Geometri

Şemsi BELLİ

AŞKIN geometrisini bilmeyenler, öteki derslerden tam numara alsalar bile, ders yılı sınavlarında mutlaka tökezleyip kalırlar.

Çünkü...

Her şeyden önce aşk, bir şekil-çizgi problemidir. İnsanların kafatasındaki kültür ardiyesini, yüreğindeki sevgi deposunu ve omur iliklerindeki seks gücünü keşfedecek bir röntgen cihazı icat edilene kadar, şekil ile şemâil, çizgi ile cemâil, aşk geometrisinde baş köşeyi işgal edecektir.

ŞEKİLLER :

Her kişi ve her dişi bir şekildir. Her şeklin içinde ayrıca birçok çizgiler, kenarlar, açılar, köşeler, çemberler, daireler, küreler, silindirler, paraleller, üçgenler, dörtgenler, çokgenler, kareler, yamuklar ve... pamuklar bulunur...

Örneğin: Diz kapaklardan itibaren topuklara doğru uzanan çizgiler biribirine paraleldir. Diz kapaklardan kalçalara doğru uzanan ve uzadıkça genişleyen çizgiler, yarı çapı 18-20 cm. olan bir dairenin kenarları ile birleşince şekiller geometrik olmaktan çıkar **aşkometrik** bir özellik taşımaya başlar.

Genç ve güzel bir kadın, hem bir şekildir, hem de bir şemâil.

Yere düşürdüğü mendilini almak için eğildiğinde dizkapaklarını bükmemişse, omuz çizgileri yere paralel olduğu zaman beli ile bacakları arasındaki açı 90 derecelik bir dik açıdır. Parmakları yere değdiği zaman karşımızdaki dik açı, dar açı olur.

Mini etekli genç bir kızı, 5 m. geriden incelediğiniz zaman yarı çapı 15 cm. olan iki güzel dairenin biribirine teğet olduğunu görürsünüz. (Şimdi lütfen pergelinizi açınız. Pergelin sivri ucunu bir noktaya batırınız. Ve biribirine teğet iki dairenin yarı çapına eşit bir hat uzatınız. Defterinizin bu sayfasını açık tutarak beni dinlemeye devam ediniz!)

Efendim, şekil şekil, boy boy, renk renk daireler vardır.

Bu dairelerin alanı, hacmi ve ağırlığı yoksa (Örneğin reklâm takvimlerinde, kartpostallarda, seks albümlerinde olduğu gibi) ellerinizle değil, ancak bakışlarınızla duyabilirsiniz.

Eğer hacmi ve ağırlığı olan daireler ise bunlara aşk geometrisinde **Küre** adı verilir. Bazıları avuçlarınızı dolduracak boyuttadır. Bazıları ise iki avucunuza bile sığmaz. (Karpuz, kavun, deniz topu v.b... gibi)

Şimdi lütfen yine pergelinizi açınız. Yarı çapı 5 cm. olan bir daire çiziniz. Ortasına uçuk renkli bir karadut yerleştiriniz. Yerleştirdiniz mi? Bravooo!... O dairenin biraz ötesine bir daire daha çiziniz!... Tabiî onun da yarı çapı 5 cm. olacak ve ortasında uçuk renkli bir karadut bulunacak.

Tamam mı?... Aferiiiin!... Şimdi.. birbiri ile simetrik bu iki dairenin üstünü ipek bir sütyenle kapayınız hayâlinizde.

Ve avuçlarınızla hafiften hafiften yoklayınız. Görüyorsunuz ki bir hacmi ve bir ağırlığı var, dii mi efendim?... İşte bu tip dairelere de **Küre** denir. (Portakal, greyfurt, Bursa şeftalisi, biçimi ve içimi itibariyle bu tip kürelere benzer!)

GEOMETRİK HESAPLAR :

Karı-koca, görünüşte biribirine paralel, gerçekte günün birçok saatlerinde kesişen çizgilerdir. Bu iki çizgiye bir de **Metres** çizgisi eklenince meydana geometrik bir şekil çıkar. Bu şekil bazan **Eşkenar Üçgen**'dir. Bazan da (Metreslerin sayısı çoğalınca) **Dörtgen, Yamuk** gibi yeni yeni şekiller ortaya çıkar.

Geometrik şekillerin alanlarını ve hacimlerini ölçmek için kullanılan rakamlar ya «Tam sayı», ya da «Kesir» olarak tanımlanır.

Onüç yaşını geçmiş her dişi, onbeş yaşına basmış her kişi bir **Tam Sayı**'dır. Fakat kayınpeder, ya da kayınvalde, birer **Ondalık Kesir**'dir. (Kesirlere ve küsurlara aşk geometrisinde pek fazla önem vermeyiniz!)

DÜZEY :

Saçların en kabarık noktasından topukların toprakla birleştiği nokta arasında kalan ve omuzbaşları ile kalçaların eğrisine teğet geçen çizgilerin kapsamı içindeki dişisel yüzeye **Düzey** denir.

DOĞRU :

Geometride bir doğru iki nokta ile bellidir. Aşkometride «Doğru» nun doğruluğunu anlayabilmek için biribirine paralel binlerce eğrinin «Eğri» liğine tanık olmak gerekir. (Aşkta tanık olmaktansa, sanık olmayı daima tercih ediniz!)

Bir doğruya paralel olan iki doğru biribirine paralel olur.

Örneğin: Leylâ ile Süheylâ, Ali'ye paraleldirler. Bu durumda Leylâ ile Süheylâ aynı koltuğa göz dikmiş koalisyon adayları gibi biribirine paralel olurlar. Ve trigonometrik ölçüler içinde anlaşabilirlerse asla kesişmezler ve gül gibi geçinip giderler bir süre.

İZDÜŞÜM :

İz üzerine düşmeye İzdüşüm denilir.

Karda tavşan izi belli olur. Keklik izi belli olur. Karda yürüyüp de iz bırakmayan dişiler ve kişiler de vardır. (Kamuflaj dersimizde gerekli bilgi verilecektir, şimdiden her şeyi öğrenmek için acele etmeyin!)

İz bırakan geometrik canlıların varlığını sezebilmeniz için burun kanatlarınızın cins bir tazı kadar duygulu olması gerektiğini unutmayınız!

Bazı parfümler olgun, dolgun hanımların en şaşmaz ayak izleridir!

Koku en çok ne tarafa sinmişse başı, kolları, boynu, dudakları, yanakları, göğsü, omuzları, o yönde geometrik şekiller meydana getirmiş olabilir. Şu hafif lâvanta kokusu bir genç dulun izidir. Şu baygın leylâk kokusu romantik bir genç kızın... Şu yasemin.. şu menekçe.. şu ter kokusu.. şu çamaşır tozu.. şu naftalin.. şu bilmem ne kokusu...

Her biri ayrı ayrı insanın, ayrı ayrı izleridir. Ve iyi bir izdüşümcü, bu izleri de rahatlıkla değerlendirebilir, izlerle birlikte yaşantısını da...

UZUNLUK ÖLÇÜLERİ :

Aşkolojide uzunluk ölçüsü birimi «Dudak» tır. Bir dudak boyuna **Dudometre,** on dudak boyuna **Aşkometre denir.**

Genç bir kızın yüzü genellikle 10 Dudometrekare bir alana sahiptir. Otuzluk bir kadının tüm geometrik alanı ortalama 1000 Aşkometrekaredir.

Gönül imparatorluğunun sınırları içindeki dişi gayri menkullerin tapu ve kadastro durumları aşkometre ile ölçülür.

ÇEŞİTLEME :

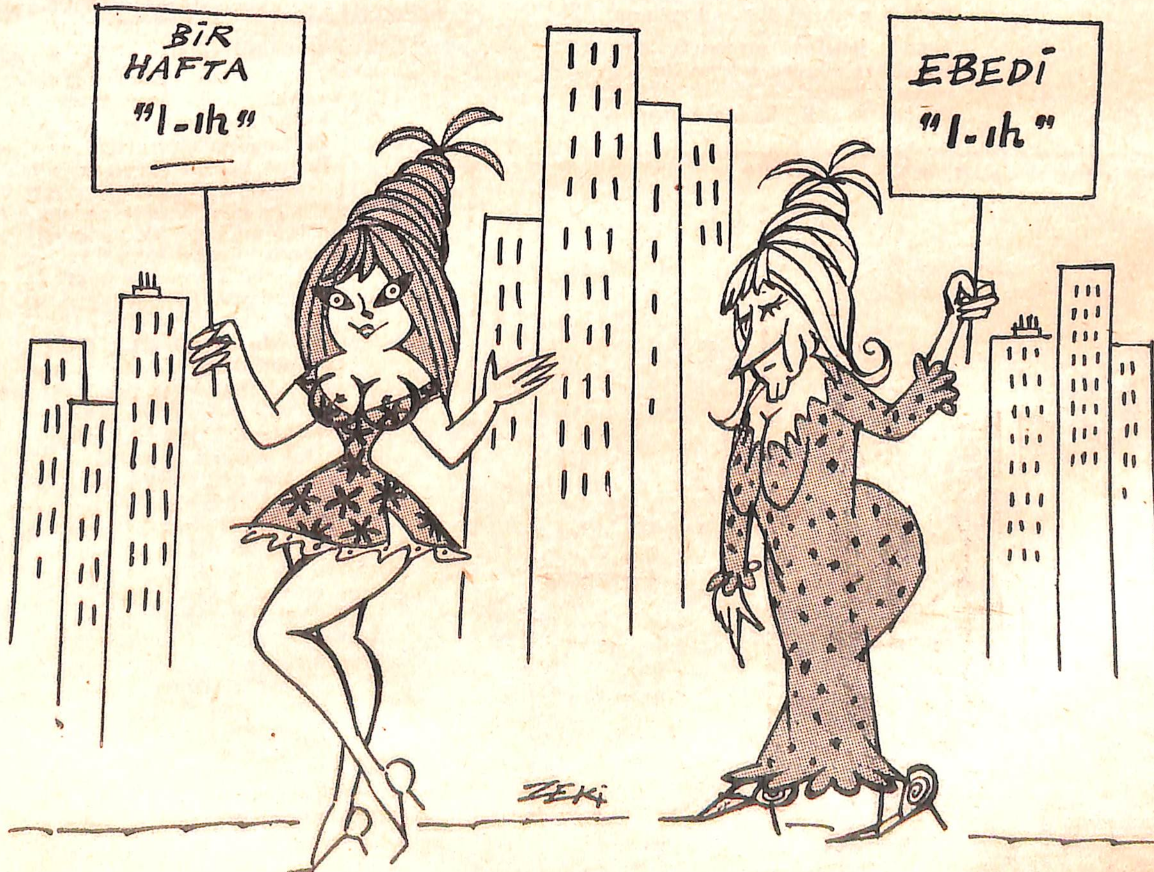
Yatak bir dikdörtgendir. Yastık bir silindir. Üzerinize aldığınız ipek saçaklı örtü, bazan yatay bir dörtgen, bazan çeşitli çizgileri kesişmiş bir çokgendir.

DERS ARAÇLARI :

Minkale, gönye, cetvel ve pergel takımı, genel geometride olduğu gibi aşk geometrisinde de en ilginç ders araçlarıdır.

Özellikle cetvelinizi ve pergelinizi bütün araçlardan daha dikkatle korumayı bilmelisiniz. Pergel takımını kullanmasını bilmeyenler, hele cetvellerini gereksiz zamanlarda kullanmak suretiyle eskitenler, geometrik ve trigonometrik problemlerin çözümünde büyük güçlüklere uğrarlar.

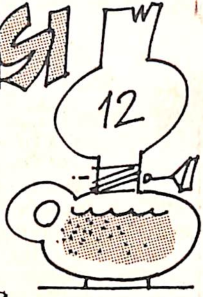
Şemsi BELLİ

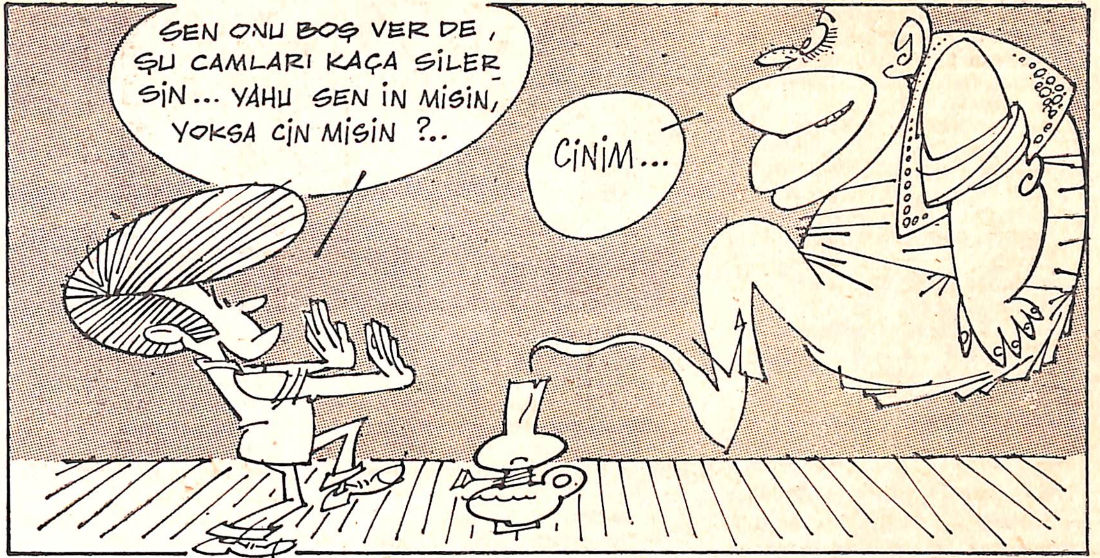

Amerikan kadınları, bir hafta kocalarına «I-ıh» dedi. — Gazeteler —

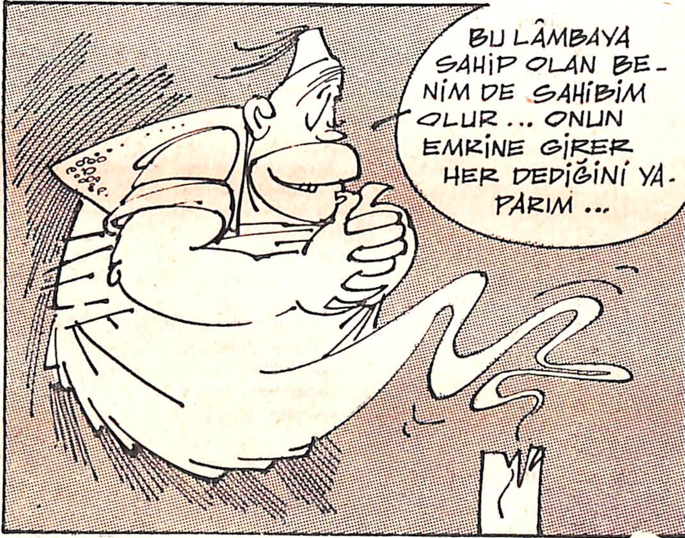
Akbaba
Haftalık Siyasî Mizah Mecmuası
SAHİBİ :
Ergin Ortaç
Yazı işlerini fiilen idare eden:
Kadri Yurdatap
Dizildiği ve basıldığı yer:
Akbaba Matbaası
Sekreter: Selâmi M. Yurdatap
Fiyatı : 125 kuruştur.

Selâhattin'in lâmbası

Yazan:
SUAVİ SÜALP
Çizen:
SEMİH BALCIOĞLU

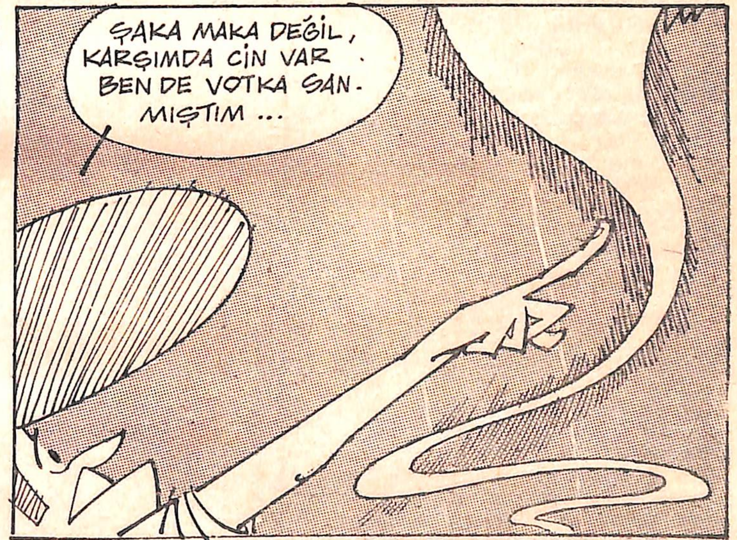

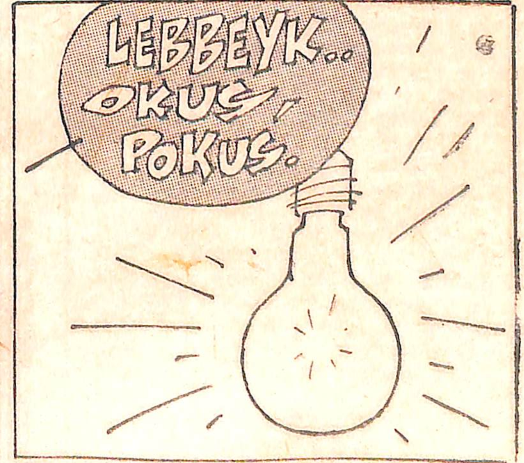
SELÂHATTİN GÖRDÜĞÜNÜN RÜYA MI, HAKİKAT MI OLDUĞUNU ANLAMAK İÇİN KOLUNU BİR KAÇ KERE ÇİMDİKLEDİ.

DERDEMEZ IŞIKLAR YANDI... HEM DE AMPULLAR YÜZ MUMLUK OLARAK.

Zıkkımın kökü

MUZAFFER İZGÜ

— Lan Kemal, bu son fırsat lan, gel gaçak, hadi hem şimdi. Bak...

Cebinden bir kese çıkardı:

— İçinde para var. Bizi Angara'ya da götürür, Isdanbıl'a da... İsdersen İzmir'e giderik.

Cevap veremedim. Kolordu binasının oraya çıktık, ordan Okaliptüslü caddeden Demirköprü'ye vardık. Elini tutuyordum. O da, iyice yaslanmıştı bana.

— Nereye gidiyoruk? dedi.

— Baraja.

— Adamlar madamlar olur!

— Korktun mu?

— He... Ben gadın gısmıyım, başıma bi iş gelir.

— Başımıza iş gelmiş zaten geleceği gadar.

— Gurban Kemal, dönek!

— İyi madem, köprünün altında oturak.

Nehrin kıyısına vardık. Oturduk...

— Öpecen mi beni? diye sordu.

Birkaç kez öptüm ama, kalbimin üzerinde sancıyan bir şey var. Kafesten kaçan kuşun sahibi gibi perişanım...

— Neymiş benim çilem? dedi.

— Ya benim?

— Hep sebep sensin, alacakdın beni.

— Bırak şindi bunları.

— Getirir mi den beni bi daha buralara?

— Bilmem ki. Senin kalbin ne diyor?

— Getirmez diyor Kemal, getirmez... Akşam çıtlattı, bi haltın var ki ondan böyle süğüm süğüm ağlıyon dedi. Ben de önünde babama beddua ettim, ne deyim o babama, beni senin gibi bi dümbüğe verdi, dedim. Gahbe, dedi bana, ben de, ben gahbeysem, sen de benim dümbüğümsün işde dedim. O zaman vurdu yumruğu...

Morarmış yeri öptüm. Birden toparlandı Raziye:

— Acıyor mu ki? dedim.

— Yok, dedi, ben sana demedim mi, baksana gelen şu itlere, kokuyu aldılar.

— Hadi gidek!

Acele adımlarla elektrik santralının oraya çıktık. Sekiz on berduş, köprünün başından bakakaldılar.

— Lan memlekette vedalaşmak da bir mesele be!...

Sular yoluna vurduk. Oradan Kanalköprü'ye... Ayaklarımız pes edinceye dek yürüdük. Nihayet Taşköprü'nün başına geldik. Ağlamaya başladı:

— Filim deelmiş meyer hayat, dedi.

Cevap vermedim. Elimi tuttu:

— Alasmaladık, dedi.

— Güle güle Raziye, dedim.

— Bi daha biribirimizi görür müyük acaba?

Ona da cevap veremedim... Yürüdü gitti. Başörtüsü sağa sola uçuşuyordu, bir nehrin akış yönüne, bir ters yönüne. Köprünün tümseğinde kayboluncaya dek seyrettim onu!...

Eve gitmedim, daha doğrusu gidemedim. Biraderi de ayartamazdım bu gece... Ah şu sokaklar, ah şu caddeler, onlardı arkadaşım... Yürüdüm bilinçsiz... Raziye'yle beraber biraz önce geçtiğimiz yolları tekrar arşınlamaya başladım. Havanın kararmasıyla beraber ufaktan bir yağmur yağmaya başladı. Sonra, iyice hızlandı...

Bilinçsiz olarak kendimi istasyonda buldum. Çöktüm istasyon duvarının yağmur almayan yerine. Yağmur, şiddetini artırdıkça artırdı.

Oraları süpüren adam:

— Geç, bekleme salonunda bekle! dedi.

Başımı kaldırıp aptal aptal baktım adamın suratına. Ayağımı da süpürdü o ara.

— Nereye gedecen sen? dedi.

— Nereye mi?

— He.

— Şey, M. .... e.

— Tehirli tren... Üç saat tehirli. Afyon'da yapmış tehiri.

— Afyon'da?

— He... Garmagarışık ora, Afyon dedikleri yer. Her yerden tren gelir. Diyarbekir gecikdi mi, Uşak bekler, Uşak gecikdi mi Gonya bekler...

— Bekler?

— He durur bekler. Onbuçuk (22.30) da gelecekdi, şindi birbuçukda gelecek, gece yarısı. Ulugışla'da etmezse tehir, neden dersen orda da rampa var, Gardaşgediği...

— Gardaşgediği?

— He, Gardaşgediği... Belki zamanında gelir, bakmışın Gayseri'yi bekler.

— Bekler?

— Hep bekler...

— Ben de bekliyorum.

— Beklemeyip n'edecen ki? Şey, caran var mı cara?

— Yok, içmem ben...

— Hadi hadi, kalk yörü, bekleme salonuna. Paran varsa sahap ol, pek saf bişeye benziyon sen. Hasda mısın?

— I-ıh...

— Ağzını açma öyle ayran delisi gibi, sinek gaçar. De yörü! Yassak bura.

Doğruldum...

— Şu taraf, dedi.

Oysa ki biliyordum bekleme salonunun olduğu yeri. Adımlarımı sürüye sürüye bekleme salonuna geçtim. Bir süpürgeci geldi:

— Bura iki, dedi, sen üçlüksün üçe geç!

— Belki ikiliğik...

— Biz adamı gözünden biliriк.

Üçüncü mevki bekleme salonuna geçtim. Nasıl olsa biraz sonra Raziye de kocasıyla buraya gelecek. Yorgunluk, ümitsizlik, dalmışım. Uykumun arasında birtakım sesler duydum, iten, kaktıranlar vardı:

— Ee, hemşerim, diyordu biri, bura ötel mi, acık öte get de, biz de çöreklenek.

Uyandım... Gözlerimi açtım. Raziye'yle gözgöze geldim. Yanındaydı kocası. Ayı, ya tanıyor beni tanımamazlıktan geliyor, ya da gerçekten tanımıyordu. Ağlamaklı, usanık bakıyor Raziye gözlerimin içine Adamın aldırdığı yok, burnunu karıştırıyor, torbalarını ayaklarının dibine doğru çekiyor.

Yanımdaki soruyor:

— Sen nerye hemşerim? diye.

Cevap vermiyorum, tekrarlıyor:

— Hemşeri nerye dedik?

— Bu tarafa, diyorum.

— Eyi ya, neriye?

— Feyzipaşa'ya.

— N'edecen orda?

Al başına sırmalı heybeyi...

— Çalışacam.

— Burda iş dutamadın mı?

Cevap vermiyorum. Yanındakine, beni gösterip:

— Deneynen gonuşur bunlar, diyor.

Hep Raziye'ye bakıyorum. Her tren sesinde yüreğim hop oturup, hop kalkıyor. Bir ara kocası kalktı gitti. Bayramlıklarını giymiş. Bayramı adamın, haklı... Raziye kaşıyla gel işareti yapıyor. Yanındakilere bakıyorum:

«Ne derler acaba?» diyorum. Ne derlerse desinler...

— Kemal'im, diyor Raziye.

— Uyumuşum.

— He, uyuyordun biz geldiğimizde.

— Yolcu etmiye geldim seni Raziye!

Ağlamaya başlıyor...

— Bilet almaya mı getdi?

— He!

Bakışanlar oluyor. İkimizin de aldırdığı yok.

— Kemal, hadi gel gaçak! Hadi Kemal. Son fırsat. Yere girsin torbası da, gelsin Raziye yerine gıymatlı torbalarını bulsun.

Cevap veremiyorum...

— Hadi çabık he de Kemal, nerdeyse gelir şindi.

Gözlerinin içine bakıyorum. Bakışımla imkânsızlığımı anlatmaya çalışıyorum. Ve geçip yerime oturuyorum.

Deminki adam:

— Niye kalktın, niye oturyon? diyor.

Cevap vermiyorum.

— Hısımın mı o avrat?

Yine cevap vermiyorum.

— Deneynen gonuşur bunlar, deneynen, diyor tekrar. Ve anlatmaya başlıyor yanındakine:

— Bibimin oğlu Esan'a (İhsan) dedim ki, Esan gardaş dedim, zahap ol sen benim yere, ben bi varam gelem Eleziz'e dedim...

Karşıdan görüyorum Raziye'nin gözünden yanaklarına süzülen yaşları...

Kocası geliyor... Bilet değil, sanki apartman tapusu almış, gözlerinin içi gülüyor. Torbaları tekrar sayıyor. Ağladığını gördüğü yok Raziye'nin. Dudakları aralık da aralık, sanki inadıma gülüyor. Mutlu, kekliği kafese hapsetmenin mutluluğu var içerisinde...

Bir gürültü kopuyor, bir kaynaşma, bavullar torbalar sırtlanıyor, perona çıkılıyor. Belli trenin gelmesi yakın. Çapraz işarete bakıyorum, tamam, tren beş dakika sonra burada. Raziye geride duruyor, kocası tren yolunun dibinde, belli ki tren durur durmaz yer kapacak. Kompartman bulamaz ya, bir salon boşluğu, bir helâ boşluğu...

Düdükler ötüyor, trenin çığlığı... Lokomotif fışırdayarak hızla geçi-

MUTLULUK DOLU GÜNLER SİZİN OLSUN

TÜRKİYE HALK BANKASI

Bütün bankacılık hizmetleri için emrinizde olan Türkiye HALK BANKASI, size daha iyi hizmet edebilmek için servislerini « IBM makinaları ile techiz etmiştir. çalışmalarımızda "Emniyet ve Sür'at" parolamızdır.

Delta Reklamcılık

(Basın : 60153 - A - 20220 — 142)

yor önümden. Bir kargaşalık, bir bağırma, bir çağırma... Fren gıcırtıları... Koşup Raziye'nin elini yakalıyorum.

— Hadi Kemal, diyor, hadi gaçak! Torbaları bırakıp gaçak!...

Sıkıyorum elini:

— Ağlama! diyorum.

Bir kafa uzanıyor pencerenin birinden:

— Reziye, gız Reziye! diyor.

Torbanın irisini yükleniyorum. Ne yaptığım belli değil... Uzatıyorum torbayı Ayı'ya.

— Sağol gardaş! diyor.

Raziye'nin elinden öteki torbaları alıyorum. Onları da uzatıyorum, bir bir... Yine:

— Sağol gardaş! diyor.

Raziye şaşkın:

— Gelsane gız Reziye, nah şu gapıdan, yörü, şindi hereket eder tiren, diyor.

Kapıyı gösteriyorum Raziye'ye. Cansız gibi yürüyor. Çıkıyor, pencereye geliyor. Dikeliyorum hâlâ orada, o pencerenin önünde... Ayı, yine:

— Sağol gardaş! diyor.

Cevap vermiyorum...

— Sen ne iş dutan? diyor.

— ....

— Hambal mısın?

— ....

Donup kalıyorum oracıkta. Düdükler ötüyor... Trenciler telâşlı gidip geliyorlar... Lokomotif acı acı bağırıyor... Ve pencereden korkulu bir el sallanıyor, tüm umutlarıma dur dercesine...

* * *

Raziye'yle beraber her şeyimin gittiğini sanmıştım. Ama, yaşam kavgası daha baskın çıktı.

Lokantaya uğramadım bir daha. İlk günler boyuna gezdim. Sabahleyin evden çıkıyordum, gece yarılarına dek geziyordum. Zavallı anacığım:

— Bu oğlana büyü oldu büyü, diyordu.

Babam'sa, hasta yatağından pirinç pilâvıyla hoşafın hayâlini kuruyordu. Maşallah, yokluktan yana hayli nasibimiz bol olduğu için, anam:

(Devamı var)

Her nevi kalem için en iyi mürekkep

Parker Super Quink

PARKER SUPER Quink

(İlâncılık : 9116 — 143)

MİLLETLER GÜLÜYOR

Tasarruf

İstasyonda, Mac Farlane arkadaşı Mac İntosh'u trenden inerken gördü:

— Nereden geliyorsun? diye sordu.

— Balayı seyahatinden, Venedik'ten, diye cevap verdi Mac İntosh.

— Ama, yalnızsın... Karını götürmedin mi?..

— Hayır. O Venedik'i daha evvel görmüştü de...

Çapkınlık

Kırk yıllık evli oldukları halde son derece mutluydular. Televizyonları ârıza yaptığı için başbaşa vermiş eski günlerini anarak vakit geçiriyorlardı.

— Söyleyeceklerim çok gerilerde kaldığı için korkusuzca açıklayabilirim, diye içini çekti erkek. Gençliğimde az çapkın değildim hani. Karılarını baştan çıkardığım kocaların sayısını bilsen, şaşar kalırsın!

— Her şeyde olduğu gibi, bu konuda da benden çok üstünsün, diye gülümsedi karısı. Ben, ömrüm boyunca o kadar uğraştım, didindim, sadece bir kocayı aldatabildim!

Köpeklerin derdi

İki iri köpek yolda dertleşiyorlardı:

— Hayat gün günden kötüleşiyor. Yarın hayatta olup olmayacağını kimse kestiremiyor Bütün zürafaları yakaladıklarından haberin var mı?

— Evet var. Ama biz zürafa değiliz ki!...

— Değiliz tabiî. Ama gel de bunu ispat et.

PSYCHIATRIE

Yazısız

Açıkgözlük yok

Tufan sona ermiş, büyük bir ustalıkla gemisini bir dağın tepesindeki kayalara oturtmasını beceren Hz. Nuh kapakları açarak, aldığı hayvanları dışarı salmaya başlamıştı. Çıkma sırası kendine gelen fil, bir ara öfkeyle geriye dönerek arkasındaki sineğe:

— Hey, yavaş ol arkadaş, dedi. Sıra kapmak için beni itip tekmelemeye utanmıyor musun? Ya düşüp bir yerimi kırarsam?..

— Rica ederim bayan.. — Ben çocuk değilim!.. — Yaşım büyük.. ama boyum küçük olmuş ne çıkar?!.

Röportaj

Genç bir yıldızla röportaj yapan gazeteci sordu:

— Jean Jacques Rousseau'yu sever misiniz?

Genç yıldız dudak büktü:

— Böylesine saygısız sorulara cevap vermiyeceğim.

Ve biraz düşündükten sonra ekledi:

— Ama, sadece iyi iki arkadaş olduğumuzu gazetenize yazabilirsiniz.

★

Sebep

Perdede dramatik bir film oynarken, kadın yanındaki yabancı erkeğe öfkeyle sordu:

— Göğsümü, kucağımı araştırmanız sona ermiyecek mi?

— Ne yapayım madam, diye kekeledi adam. Karamelâmı düşürdüm de...

— Bir karamelâ için başkasını rahatsız etmeye utanmıyor musunuz?

— Sadece karamelâ olsa aramıyacağım ya, karamelâyla beraber ona yapışan dişlerimi de düşürdüm.

Nerede idi?

Kadın, öfke ile kocasının yüzüne bakarak:

— Bana yaptığın evlenme teklifini kabul ettiğimde kimbilir kafam nerede idi...

Deyince, kocası hemen cevabı yapıştırdı:

— Omuzumun üstünde idi hayatım, dedi.

Gerçek

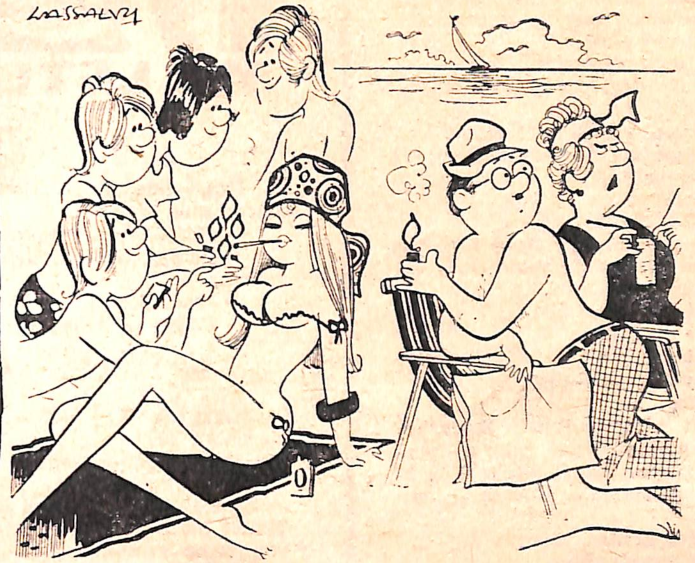
Ünlü komedyen Michel Simon biraz kadın düşmanıydı. Kendisiyle röportaja gelen gazetecilerden biri:

— Sizin hiçbir zaman karınız olmadı, derken aktör cümleyi düzeltti:

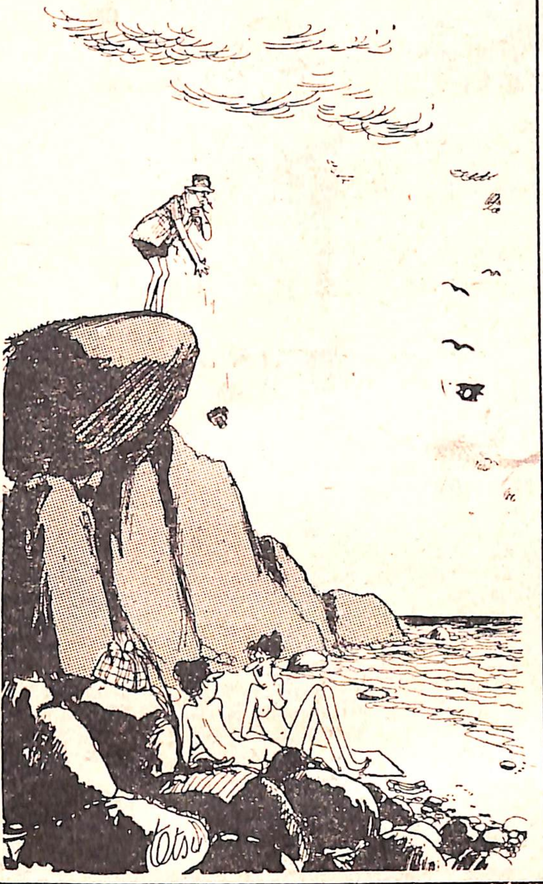
— Karım olmadı değil, ben kadınlara koca olamadım!

— Hey, dikkat et! Fazla ileri gidiyorsun!..

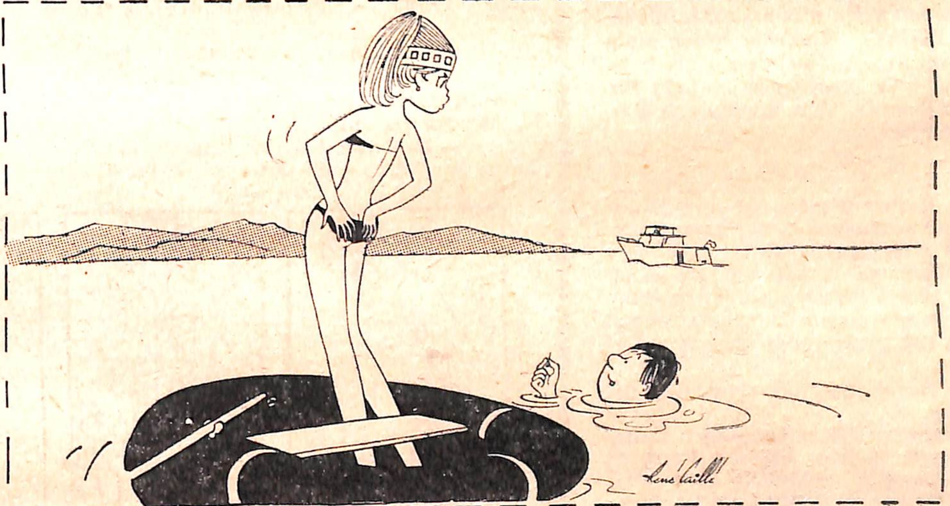
Dünya Karikatürleri

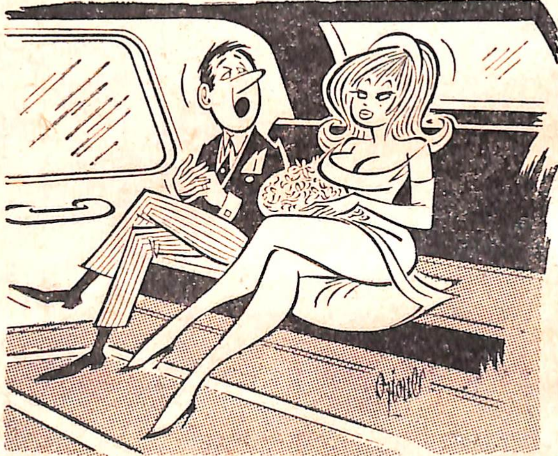
— POOOL , ATEŞLE OYNAMA !..

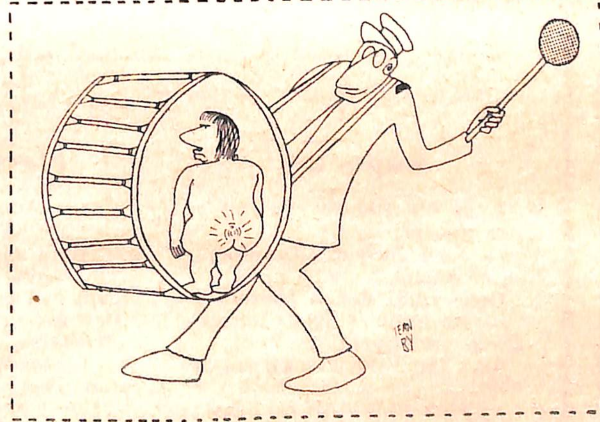
— AH, BIR FOTOĞRAF MAKİNEMİZ OLSAYDI ... NE GÜZEL BİRBİRİMİZİN RESMİNİ ÇEKERDİK !..

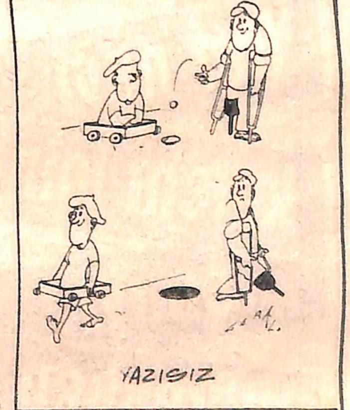
— AFFEDERSİNİZ YANLIŞLIK OLDU ... İĞNEYİ SANDALINIZA BATIRMAK İSTEMİŞTİM !.

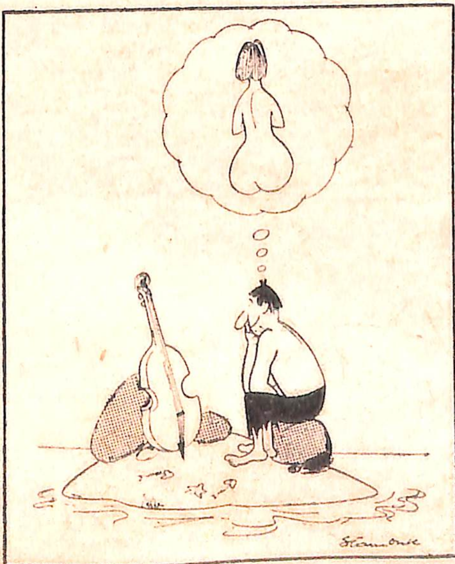
— ARTIK BİRBİRİMİZE SEN DİYEBİLİRİZ DEĞİL Mİ ?..

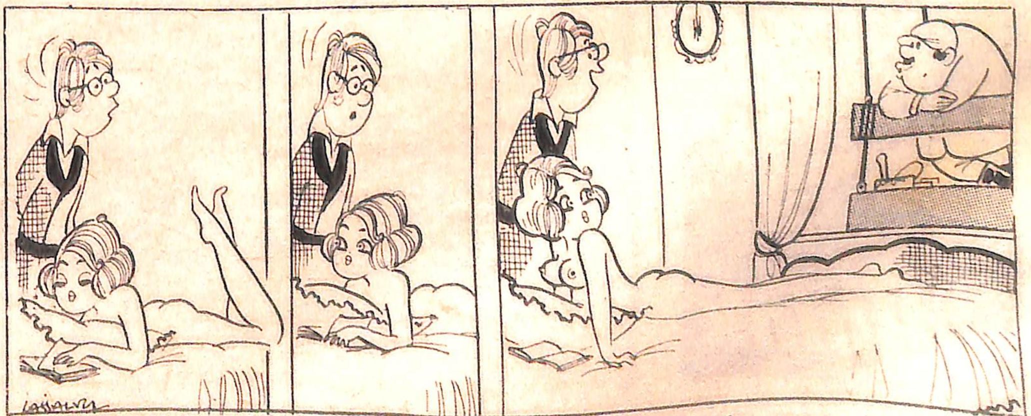
YAZISIZ

YAZISIZ

YAZISIZ

— PENCERE KENARINDA KÜÇÜK BİR KUŞ ÖTÜ. YOR GALİBA ?..

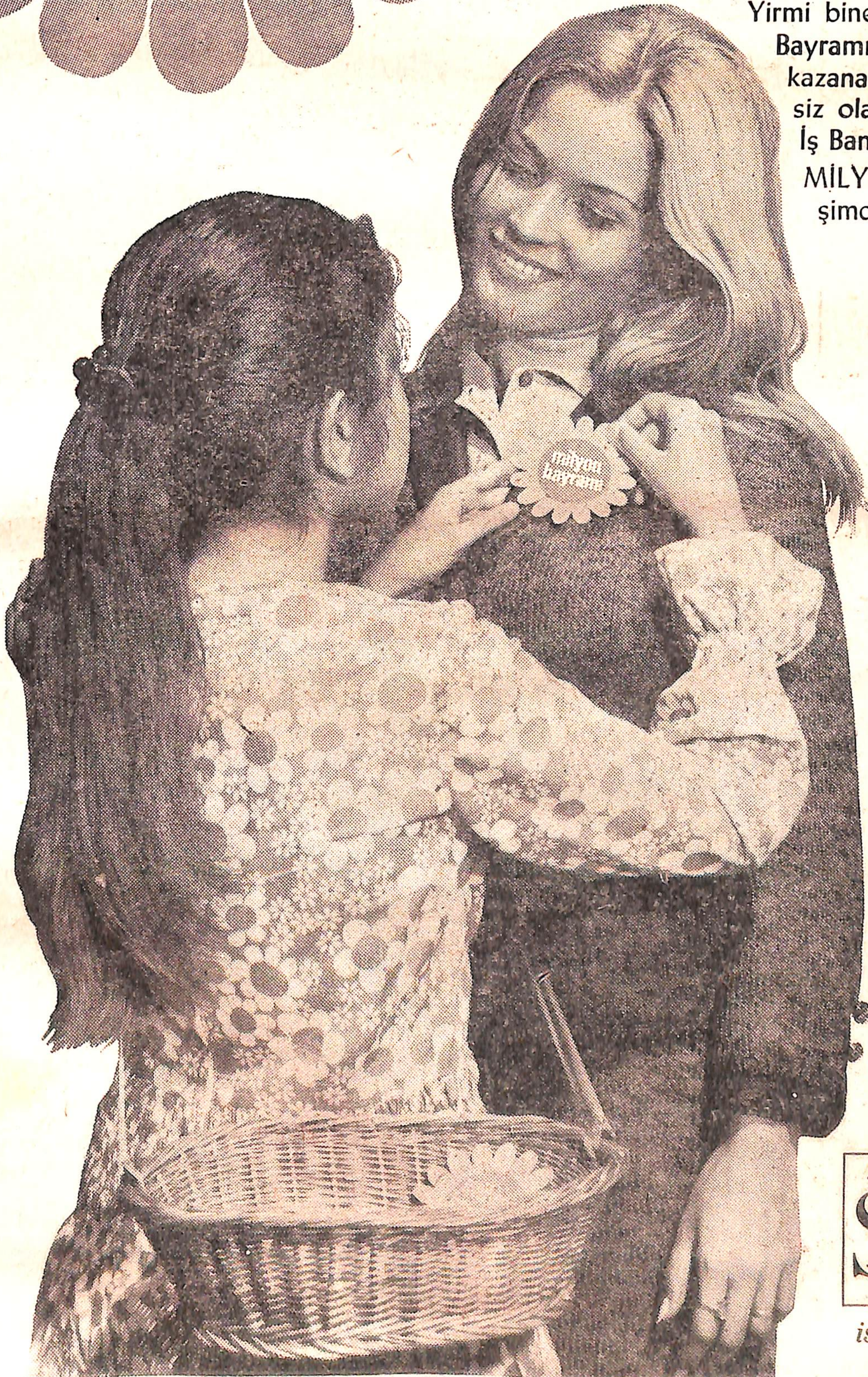
— NE KUŞU YAHU ...

— YÜZ KİLOLUK BİR AZMAN !..

yıl sonuna kadar tasarruflarınızı iş bankasında toplayınız... milyon bayramında siz de bayram ediniz

Yirmi bine yakın talihli Milyon Bayramında tam 16 MİLYON lira kazanacak. Bu talihlilerden biri pekâlâ siz olabilirsiniz. Bütün tasarruflarınızı İş Bankasında toplamakta acele ediniz. MİLYON BAYRAMINIZ şimdiden KUTLU OLSUN.

MİLYON BAYRAMINDA:

45
APARTMAN DAİRESİ

50 adet 100.000 lira

100 *ADET* **10.000** *LİRA*
200 *ADET* **5.000** *LİRA*
1 000 *ADET* **1.000** *LİRA*

ayrıca 16 000 talihliye çeşitli para ikramiyeleri

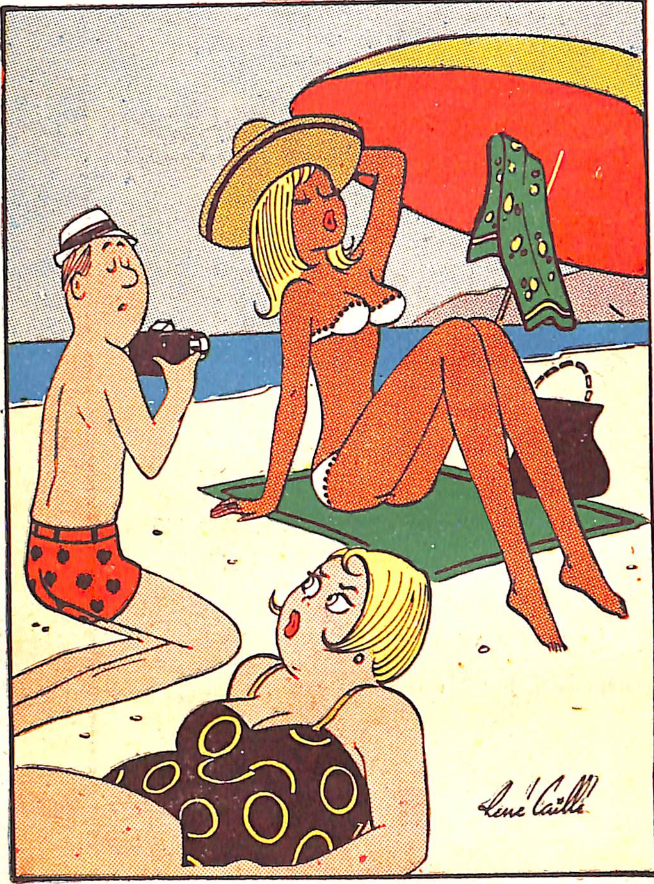

TÜRKİYE İŞ BANKASI

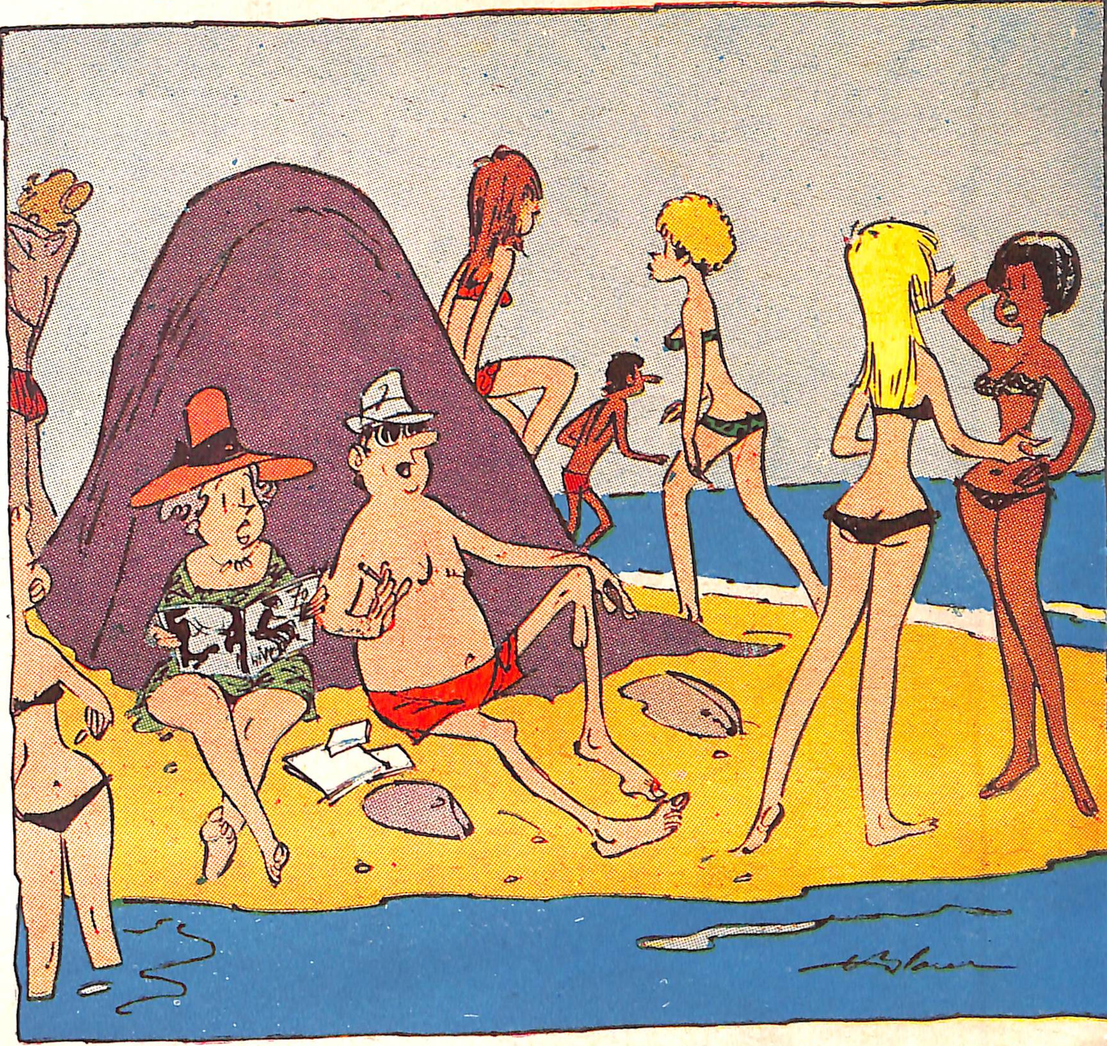
paranızın... istikbalinizin emniyetidir

(Yeni Ajans : 3534 — 144)

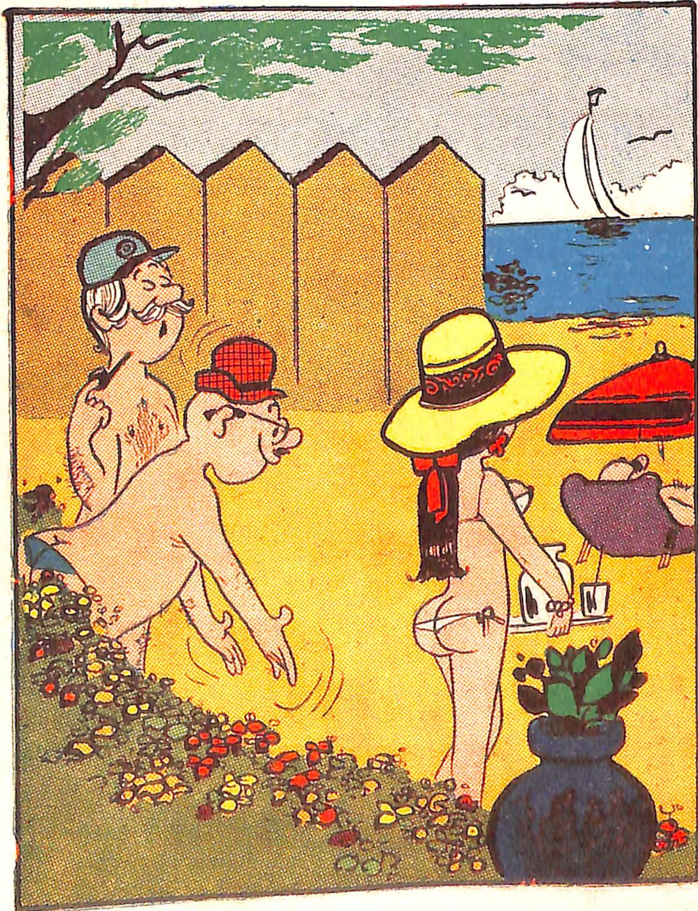
Akbaba

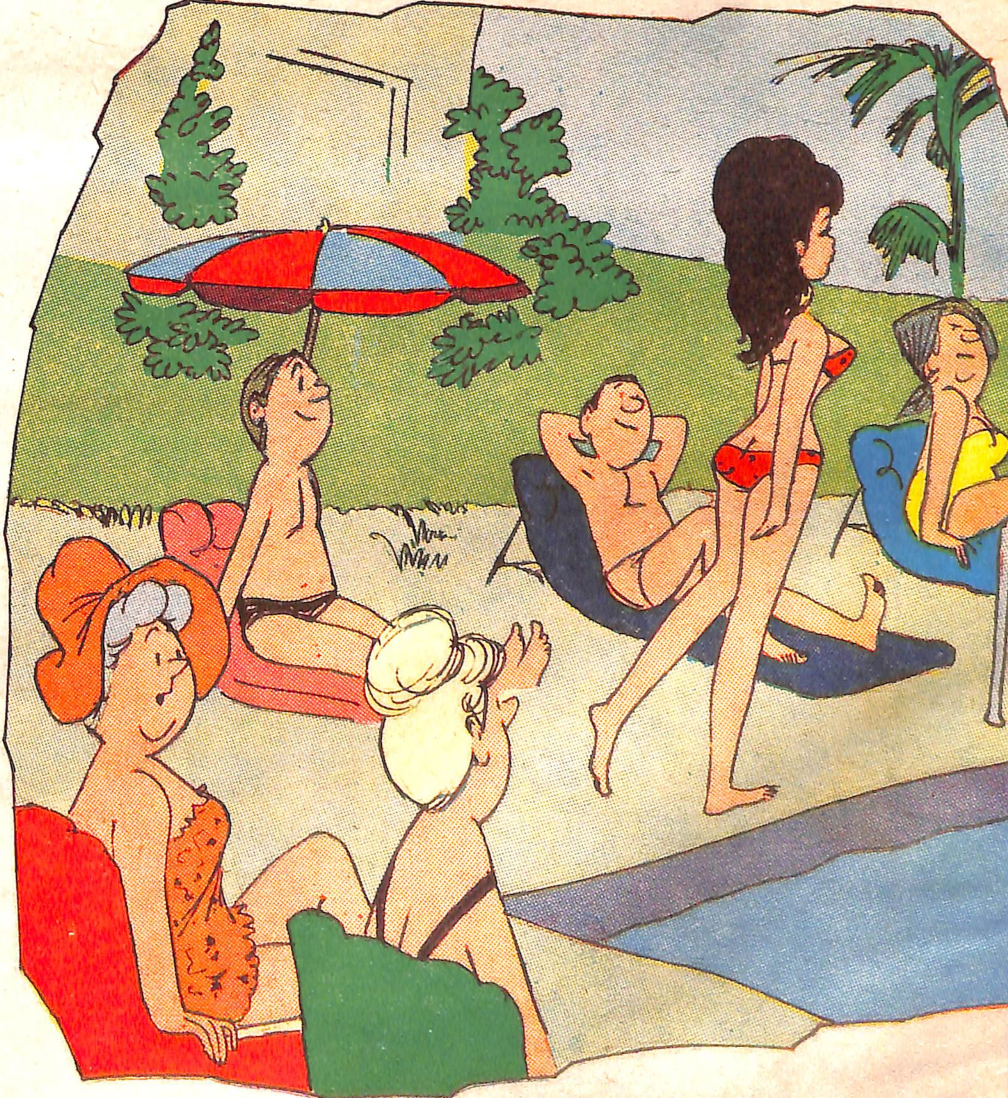
— NE KIZIYORSUN AYOL , HEP SENİN FOTOĞRAFINI ÇEKECEK DEĞİLİM YA !..

— ŞU ANDA ETEKLERİN MİNİ , YA DA MAKSİ OLMASINA HİÇ ALDIRDIĞIM YOK !..

— AZİZİM , KAMP KURALINI UNUTMA...
"BAK , FAKAT DOKUNMA !.."

— BU KIZI HİÇ TANIMIYORUM ... HER HALDE KOCAMIN DAVETLİSİDİR !..